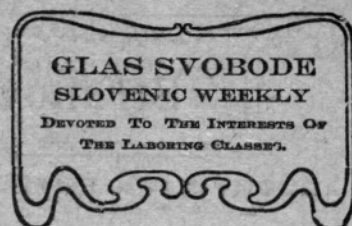

Glas Svobode.

GLASILO SVOBODOMISELNIH SLOVENCEV V AMERIKI.

"OD BOJA DO ZMAGE"

"KDOR NE MISLI SVOBODNO, SE NE MORE BORITI ZA SVOBODO!"

Štev. 1.

Entered as Second-Class Matter July 8, '03 at the Post Office at Chicago, Ill., under Act of March 3 1879

Chicago, Ill., 1. januarja 1909.

Subscription, \$1.50 per year. Naročnina \$1.50 za leto.

Leto VIII.

SREČNO NOVO LETO!

Voščimo vsim našim cenjenim čitateljem posebno pa naročnikom "Glas Svobode" kateri naročni no redno plačujejo.

Nadalje se zahvaljujemo pretežni večini naših cenj. naročnikov, ki so upoštevali naš poziv in so se odzvali s tem, da niso samo zastalo naročnino plačali temveč se tudi nadalje naročili.

To nam je v zadoščenje, ki vidimo da se naši rojaki zavedajo, se probujajo iz sna duševnega spanja ter sprevidevajo, da je potrebno napredovati in se družiti, ker v združitvi je moč, katero nobena sila ne premaga.

Precejšnje število se je novih naročnikov zglasilo, toda še jih manka, da bomo mogli našo obljubo, pričenši o veliki noči, izpolniti!

Toraj rojaki kličemo Vas, da se prej ko slej naročite na list "Glas Svobode", da pripomorete tem večjem duševnim užitku.

Konečno pa tudi nekaj želimo, in to je malo ker smo skromni. Le ta naša želja obstoji v tem, da bi se še ostali naročniki prebujali, in nam poslali kar dokujejo, ker s tem ne zahtevamo več, kakor nam gre!

Na ta način bo Vam in nam vstreženo, ter se bodele novega leta iskraje veselili, kar Vam želimo!

Upravništvo "Glas Svobode".

PROTEST!

Sklenjen pri klubovi seji dne 20. dec. 1908:

Nekaj slovenskih časopisov, posebno pa dnevnik "Glas Naroda" v New Yorku objavlja v svojih predalih, da se časi v Ameriki boljšajo in da je sedaj obilo delo in zaslužka.

Ker pa temu ni tako, pač pa so časi še vedno nezgodni, zaslužek le pičel in brezposelnih čedalje več, uvidevajo podpisani klub potrebo svariti rojake v stari domovini pred izseljevanjem v Ameriko kajti tu bi ne našli opevane prosperitete, pač pa le brezposelnost, toraj — **bedo in pomankanje!**

Konečno podpisani klub protestira proti imenovanemu dnevniku, ker slepi ljudi z neresničnimi podatki o delu.

Rojake v starem kraju pa svarimo, da se ne dajo preseliti in da isti, ki se nameravajo izseliti, to za sedaj opustijo, dokler se v resnici časi ne boljšajo.

Slov. soc. klub št. 2. J. Z. v Col-

linwood, Ohio dne 20. decembra 1908.

Preds. Karl Kotnik.
Alojs Skep.

Nova poštna pogodba!!

Z današnjim dnevom, 1. januarja 1909, stopi v veljavo nova pogodba med Avstrijo in Zdr. državami ameriškimi. (Ogrska je izključena.) Posebno se lahko v Avstrijo pošlejo poštno pošiljke do 11 funtov teške a ne smejo 3 čevlje 6 palcev širjave in 6 čevljev dolžine presegati. Plača se takoj pri oddaji po 12 centov od funta kar je manj od funta, se za celi funt računa.

Listu v podporo.

M. Tomažin 10c. za to, ker ne rabim k spovedi iti. J. Ivanšek 25c. zato ker me predsednik S. N. P. J. obžaluje lko nisem pri njih. J. Verščaj 15c ker obžaluje ponevno in L. Skutubie 10c zato, lko ji niso pravočasno na sled prišli. J. Arh in J. Mrežar 8c. M. D. Mentony 15c.

Razgled po svetu.

Avstrija.

Dunaj, 27. dec. Okrožnica ruskega ministra za vnanje posle Iswolskiga, je v tukajšnjih političnih krogih veliko mejevoljo in presenečenje povzročila.

Minister Iswolski zahteva, da Avstro-Ogrska država v Bosni-Hercegovini avtonomijo vvede, na kar pa v sedanjih odnosih ni ti misliti ni. Po vsebini okrožnice se tolmači, da leži v tem osebno nasprotno Iswolskiga naperejeno proti baronu Aehrenthalu, za kar naj potem ljudstvo trpi.

— London, 27. dec. Dunajska tiskovanka poroča "Daily Express" da ima Avstro-Ogrska 155.000 mož vojakov v Bosni in Hercegovini, kateri čakajo povelja, da v Srbijo vdero.

"Daily Mail", priobčuje poročilo svojega korespondenta iz Belgrada, da vlada med avstrijskim vjaštvom v Bosni legar in da vojaštvo vsled slabega vremena in neznosnega mraza grozno trpi.

Volitve v stari domovini.

Dne 19. decembra m. l. se je v mestni kuriji Milje-Izola pri Trstu vršila ožja volitev za v deželni zbor. Izvoljen je bil od 353 od-danih veljavnih glasov, socialdemokrat učitelj Franc Zorzenon z 182 glasovi, njegov nasprotnik krščanski-socialist župnik Mujezan, pa je dobil 171 glasov.

Ljubljanske volitve v splošnem volilnem razredu so sledeče izpadle: Oddanih veljavnih glasov je bilo 2481. Od teh je dobil Josip Turk 1097, Etbin Kristan (soc. demokrat) 1067, Karl Mayer 295 glasov; 22 glasov je bilo razcep-ljenih. Absolutna večina je 1241 ter je bila ožja volitev med Turkom in Kristanom potrebna, katera se je 19. decembra vršila. Izid volitve nam še ni znan.

Nemčija.

Mainz, 27. dec. Oče, bivši središča državnega zbora, dr. Bachem, ni hotel denarja dati svojemu sinu, dijaku astronomije katerega je le-ta zahteval, kar ga je tako razburilo, da je očeta in svoje tri sestre ustrelil.

Vsa dežela je razburjena vsled nečuvane zločina. (Das Land der Gottesfurcht und frommen Sitten. Op. ur.)

— Berlin, 26. dec. "Tägliche Rundschau" in "Kreuz-Zeitung" izražata nado, da je cesarska kri-za prestana in da se sporazumljenje med cesarjem, kancelarjem in ljudstvom zopet ublojuje. Temu nasprotno pravijo "Leipziger Neueste Nachrichten", da v kakem sporazumljenju med cesarjem in ljudstvom niti govora nemora biti, dokler se z vsemi merodajnimi faktorji temeljito ne pomete.

Angleška.

London, 25. dec. Še nikdar ni bila tukaj revščina ubogih o bo-žičnih praznikih, tako silna kakor letos; dobrodelni zavodi so čez vse skromno delili milodare a zasebne podpore ni bilo skoraj nič. Londonska šolska oblast je okli-cala in prosila za podporo v pri-log revnih šolskih otrok, da bi se jih nasitilo, toda prošnja je ostala brezvspešna. Temu nasprotno je stotisoče šterlingov romalo v drage prodajalne na Regent Streetu in Piccadilly. Ako bi se bil dvajseti del revežam podelil, ne bi bilo dan na dan videti po ulicah mestnih tisočev sestranih delavcev, kateri vpijejo: "Mi hočemo delo imeti!" Eleganto ob-činstvo se je že sprevedov teh razcepanih brezposelnih privadi-lo, da so popolnoma otrpneli in brez sočutja postali.

Italija.

Rim, 28. dec. Ob 9. uri 30. min. dopoldne je bil v Calabriji tako močan potres da je v Mileto, Gio-nedi in Stefancorn izdatno škodo povzročil.

— London, 28. dec. Iz Catalania v Siziliji, se poroča, da so vsled potresa poškodovani švedski par-nik "Asta", avstrijski parnik "Budawo" in italijanski parnik "Orseola".

Rusija.

Helsingfors, Finsko, 27. dec. Preganjenje Židov se je zopet pričelo po vsem Finskem. Trideset rodbin, katere so že del časa v de-želi, so dobile povelje, da morajo v 30 dneh deželo zapustiti. Senat je opravičen, da dovoli nekaterem židom bivanje v deželi a si mora-jo dati vsakih šest mesecev do-voljenje ponoviti.

Božična darila.

V Tattersalls dvorani v Chicagu, so ta dan nahranili deset tisoč ljudi. Nadalje se je poslalo na dom revežem 500 kosaric z kosi-lom in še nadalje pa se je poraz-delilo 7.000 funtov puranovine, 165 funtov putra; 1.600 funtov fi-žola; 600 funtov riža; 600 funtov kave; 500 funtov sladkorja; 200 funtov sladšice; 2.000 hlebov kru-ha; 100 konzerv koruze; 100 ga-lonov mleka; 250 pecivov; 80 mernikov krompirja; 25 merni-kov repe; 500 zavojev pečene ko-ruze; 30 zavojev piškotov in dva soda pickells. Tako se je godilo po vseh večjih mestih, ker kolikor so mesta večja toliko več in večjih revežev je noter. Da bi pa vsa ta-ka darila po teh vsih mestih tu-ka naštevali nima smisla, pač pa nas zanima mesto New York.

V tem mestu je rešilna armada (Salvation Army), kakor večinoma po vsih drugih mestih, 5.000 polnih kosaric raznovrstnega je-la ter tisoč in tisoče komadov ob-leke med raztrgane in stradajoče reveže razdelila.

Glavni stan, kjer se je vsa hra-na in obleke delilo je bila Grand Central Palace. Tu se je nad 10.000 gladnih in strganih ljudi suvalo in ruvalo za kosček kruha — kosilo, zadnjič so ga dobili pred leto dni. Krščanskemu človeku se lasje ježijo ko čita poročila, kakso so pred vratih možki od-rivali ženske, ženske pa otroke, da bi prišli čim prej do vrat in do zaželjenega — kosila. Policija je mogla knipeljne rabiti, da je vzdr-žala ljudi v vrstah.

Slava bogu na višavah in mir lačnem ljudem, kateri se od gla-du več premikati ne morejo — po zemlji. Slava najbogateljši de-želi — Ameriki, kjer ljudje v XX stoletju na tisoče od gladu in mraza ginejo. Mir bodi tebi duša gladna; se je pelo po vsih cerk-vah potem se pa gostilo, a reveža, kakor se nam vidi, da razven Sal-vation Army nobeden ne vidi.

Mestni dolgovi v Ameriki.

V 158 mestih z več kot 30.000 prebivalcev v Zdr. državah so le-ta 1906 znašali skupni dolgovi \$1.536.000.000, ali \$75.69 na osebno prebivalstva. V nekterih veli-kih mestih, kot n. pr. v New Yor-ku pride na osebo \$129.30, v Bos-tonu \$116.49 in v Cincinnati \$111.24. Naj manje dolga je ime-lo mesto Atlanta, Ga., kjer je pri-šlo na osebo samo 21 centov.

Nezgode na ameriških železnica-h S 30. junijem 1908 minulem računskem letom, je bilo na želez-nicah v Zdr. državah 3764 oseb u-smrčenih in 68.989 ranjenih. V primerju prejšnjega leta je bilo manj 1236 usmrčenih in 3297 po-nesrečenih.

OBSOJENI.

Washington, D. C. 22. dec. Višji sodnik Wright, nadsodišča dis-trikt of Columbia, je razsodil v tožbi Buicks Stove and Range Co. proti Samuel Compers, Frank Mo-rison in John Mitchell, s katero razsodbo je obsodil Gompersa na 12, podpredsednika Mitchella na 9 in tajnika Morrisona na 6 me-secev ječe. Kakor znano so bili ti uradniki American Federation of Labor, obtoženi neupoštevanja sodnega ukaza.

Tožba Buicks Company je pri-čela že meseca avgusta 1907 proti izvrševalnim odsekom unije, da so prepreči kompanijo v "Unfair" polo vpisati.

Vse delavstvo American Fede-ration of Labor je skrajno raz-burjeno in so mnogostevnihh b-rožanjih protestov že na predsed-nika Roosevelta odposlali. Eden protest ima 500.000 podpisov. Se-daj se bo vidilo, koliko prijatelja da sta Roosevelt in Taft napram delavstvu. Roosevelt se je ba-je izjavil, da bo vmes posegel, ko vi-di kaj apelacijsko sodišče reče in koliko, da je pravice na strani Gompersa in drugov.

— Washington, D. C. 24. dec. Obsojeni uradniki American Fe-deration of Labor, so postavljeni pod varščino, in sicer: Predsed-nik Gompers \$5000, Mitchell \$4000 in Morrison \$3000 in na prosto spuščeni. Varščino je ne-ka družba položila.

Kdo so Gompers, Michell in Morrison, katere je nepodkuplivi in pravicoljubni sodnik obsodil v ječo?

Vprašali smo se: Ali so to upravitelji kake zava-rovalne družbe, ki je oropala vdo-ve, sirote in reveže za njih delež? Ne, to niso. — Nekki veliki gospod, ene izmed zavarovalnih družb po imenu Burnham je bil enkrat od preiskovalne porote krivim spoz-nan radi goljufije, te dni je umrl — umoril se je s plinom, in ves ta čas ga naša pravicoljubna sodišča niso mogla vloviti in zapreti. —

Kdo so pa Gompers, Mitchell in Morrison, ki so bili obsojeni na 12, 9 in 6 mesečno ječo? So li že-lezniški magnatje, ki so varali male trgovce? So li trustjani, ka-teri goljufajo vse v povpreč, e tem da zvišujejo ceno živilom ved-no višje in višje? Ne! Kaj so pa?

To so delavski vodje, reprezen-tatje delavstva, spoznani krivim in obsojeni so v ječo zaradi sod-nijskega prestopka!!

Kdo je dandanes vladar te 'lju-dovlade?' ali ni ljudstvo, ali ljudski glasovi? Ne eno ne drugo. Dandanašnji vladar Zdr. držav je — denar. Ljudstvo ozir glasovi bi morali vladati, toda denar vlada ljudstvo, glasove in državo.

S tem hočemo to povedati: Na-ši sodniki za katere delamo mi obsodijo v ječo človeka, kateremu je ustavno zajamčen govor, ob-sodijo pa ne v ječe kapitalistične lopove katerih edini profesjon je rop. Ustava nikjer ne pravi, da naj bojo tatje ne kaznovani in vendar so ne kaznovani. Le preči-tajmo ustavo, ter bodimo oravri-čni in odkritosrečni; v njej bomo čitali, da govor je vsakemu za jamčen.

Kdo je vladar te države? Uga-ni!

POZOR ROJAKI!

Opozarjamo rojake, da nam bo-de kniga "Opatov Praporščak" kmalu pošla. Ta lepa zgodovin-ska povest obsega 211 strani in stane le 35c. poštnine prosta.

Voščilo!

Vsem društvam in cenjenim članom "Slovanske Delavske Pod-porne Zveze" v Conemaugh, Pa. prirčno voščim srečno in veselo novo leto! V pretečim letu so na-ši bratje Slovani dejansko poka-zali, da jim je napredek pri srcu in da se zavedajo koristi "Zveze" katera nas veže v celoto in brani bratskega pogibelja. Bratje! To ste pokazali s tem, da ste pristopali k "Zvezi" kot eden zavedni-tač, ter ste pripomogli k prelepi zgradbi "Zveze" katera se lepo in čvrsto razvija in obeče obilega sadu. Bratje! Tudi v prihodnjem letu pričakujem, da se bode-že za vedli svoje dolžnosti ter privedli rojake, znance in prijatelje pod voščilo "S. D. P. Zveze", katero naj previdnost vodi na vrhuncu sreče in veselo bodočnost!

S bratskim pozdravom
Ivan Pajk, gl. tajnik.

Listnica uredništva.

Zaradi primankanja prostora, smo morali zopet več dopisov od-ložiti, toda pridejo na vrsto.

Gosp. Zoroastar v Olimpu. U-redniški odgovor v "Proletarcu", na K. L. v Madison, Pa., nas niti najmanj ne spravi iz ravnotežja, ter bodemo o uradovanju S. N. P. J. še pisali dokler bo kaj gradiva, tega pa je še toliko, da kar smr-dí. Tako n. pr. je dal gl. tajnik g. Krže na vsa društva Jednote neki "ferman", v katerem društva vpraša, kaj hoče gl. odbor z g. Klobučarjem storiti, ali ga dati zapreti, ali na meh odreti. To vprašanje je zopet prevara dru-štev in članov, ker glavni odbor, takisto dobro ve, kot mi, da se g. Klobučarju ničesar zgoditi nemo-re, ker ima pri odvetniku skle-njeno in od gg. Potokarja in Kr-žeta podpisano pogodbo, da ima Jednoti oziroma njej uradnikom, po "natančno" pregledanih raču-nih \$11.468.04 izročiti in kar je tudi g. Klobučar storil. To svoto so bili Jednotni matematikarji "iztuhtali" in sami od g. Klobu-čarja zahtevali. Glavni odbor je v smoli in sedaj se hoče oprati, kot zamorec a črn le ostane.

Kar drugo o "Proletarčevi" čenčarji zadene, moramo pripom-niti, da tam v uredništvu sedi pet mož in se ni ž njimi za kosati, kajti so prefrigate glavece, vse vedo in vse znajo, celo zvezde šte-jejo, in tudi v trgovini so spretni. Na kratko rečeno: "Ljudje se po svojih delih spoznajo!" Zdravi!

S. N. P. "ZVEZA" v Chicago, Ill.

Ker list "Glas Svobode" en dan pred ko po navadi zaradi no-vega leta izide, smo morali obšir-no poročilo S. N. P. "Zveze", do prihodnjč odložiti.

Za danes le toliko omenimo, da prične S. N. P. "Zveza", z dnem 1. januarjem 1909 javno poslova-ti, in da je vspeh "Zveze" do se-daj nepričakovano velik.

Uredništvo "Glas Svobode"

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:
za \$ 10.35 50 kron,
za \$ 20.50 100 kron,
za \$ 41.00 200 kron,
za \$ 102.50 500 kron,
za \$ 204.50 1000 kron,
za \$ 1018.50 5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma iz-plačajo brez vinarja obitka. Naše denarne pošiljke izplačuje c. kr. poš-tno hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam pošliti je najpriilne-je do \$25.00 v gotovini v priloženem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order alipa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.

82 Cortland St., New York
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

Strahovalci dveh kron

ZGODOVINSKA POVEST.

Spisal FRANJO LIPIČ

PRVI DEL.

V.

Pogledal ji je v oči in ona se ga je zbalala, kot bilka je vztrepetala.

Zupančič

Kržan se je dober teden boril s smrtjo. Stari vojvoda Dall Ferro je kmalu okrevail in bi bil lahko že odpotoval, a moral je ostati v skrivnostni hiši blizu samostana, ker Asunta nikakor ni hotela zapustiti svojega rešitelja, dokler ni bil iz nevarnosti.

Bilo je še rano zjutraj, ko se je Tomo, ki je vsako moč bedel pri svojem gospodarju, prebudil iz spanja, ves plašen, da ga je bil spanec prevzel. Pater-zdravnik mu je bil prejšnji dan zaupal, da je Kržan rešen in da pride naslednji dan popolnoma k zavesti. Misleč, da je prespal ta trenotek, se je Tomo sklonil nad svojega gospodarja in ga nekaj trenotkov skrbno motril.

— Še vedno nič, je mrmral Tomo. Še vedno ne vem, ali spi ali je brez zavesti. Tako sem bil vesel, ko mi je pater-zdravnik rekel, da bo moj gospodar danes zdrav, a zdaj leži tu tako slab in bled, kakor bi se hotel preseliti v večnost... A kaj je bilo to? Vzdih? ... Milostivi gospod, kaj me ne poznate? Jaz sem pri vas... Tomo! ... Lej ga! Mene ne spozna, a že zopet kliče "Asunta". No, to se bo smejal, kadar mu bom povedal, da je ves čas svoje boleznici klical in vzdihoval "Asunta" — "Asunta". Mar bi bil klical Mater božjo trsatsko!

Nejevoljen se je usedel Tomo na mehki, s svilno prevlečeni stol poleg Kržanove postelje in njegovo oko se je oziralo po knežje-bogato opremljeni sobi, v kateri se Tomo kar ni mogel udomačiti — "Asunta" — "Asunta" je Tomo porogljivo posnemal mrzlično fantaziranje svojega gospodarja. Kaj neki ima s to blede punco? Tako je drobna, da bi jo pod pazduho nesel na Učko goru. Če bi bila lepo mesnata in rdečelična, bi že nič ne rekli, a da se mu sanja o taki igrači, ki komaj petdeset funtov tehta, tega res ne umejem.

Zopet se je Tomo ozrl na svojega gospodarja in nezadovoljno zmaheval z glavo, videč, da se kar ne game.

— Že vidim, da se je pater-zdravnik zopet zmotil in da bom moral jaz vmes poseči, sicer ni gospodar še umre. Čim pride gospodična, pa odjezdni na Trsat. Saj sem že tako predolgo odlasal. Materi božji sem dolžan še dve sveči, ker je zadnjič mene in gospodarja srečno pripeljala a morja na breg. Veš, ljuba Mati božja, nič ne zameri, da sem malo nate pozabil, pa te dni sem imel res veliko skrbi. Dames pa pridem gotovo. Dve sveči sem ti dolžan, dve bom pa še dodal, dve prav debeli, da boš mojemu gospodarju na noge pomagala. S patrom-zdravnikom tako ni nič. Štiri sveče, to je nekaj. Takih razsvetljav ti ne delajo vsak dan. Dames, ljuba Mati božja, se boš že lahko malo pobahala, no, in jaz upam, da se boš izkazala hvaležno.

Tomo se je mogel odpraviti na Trsat še prej, nego je mislil, zakaj kmalu so se odprla vrata in skrb za bolnega Kržana je prevzela vojvodinja Asunta Dall Ferro.

Asunta je tiho in nepremično sedela poleg postelje. Tudi njej je bil pater-zdravnik povedal, da bo Kržan ta dan iz nevarnosti. Toda Asunta ni tako nestrpno čakala, kdaj se Kržan vzbudi iz globokega svojega spanja, kakor poprej Tomo. Mirno je sedela poleg postelje. Njene misli so begale kdove kje in njene oči so zle skoz okno, ne da bi kaj videle.

Kržan se je bil medtem prebu-

dil in se začel z živimi in jasnimi pogledi ozirati okrog sebe. Bil je pri zavesti, a tega menda sam ni prav vedel, kajti zavzdihnil je "Asunta", ko je uzrl poleg sebe svojo čuvarico, kakor bi ne bedel, nego bi bil v sanjah uzrl njeno podobo.

Ta vzdih je zaslišala tudi Asunta. Vstala je hitro in stopila k postelji. Z rahlo roko je pogladila Kržanu kodre s čela.

— Danes vam je bolje, kaj ne? je vprašala sočutno. Le mirni bodite. Zdravnik je ukazal, da se še ne smete mahkati.

Kržan je gledal Asunta kakor da je čeznaraven pojav.

— Morda me niti ne poznate več, je menila Asunta. Ali vam moram še v spomin poklicati, da ste vi, plemič, mojemu očetu in meni rešili življenje?

Kržan je še vedno gledal Asunta kakor bi bil zamašen. Hotel je nekaj reči, ali medostajalo mu je moči. Toda ko je videl, da se je Asunta odvrnila od njega, se je vzlic svojih slabosti nekoliko dvignil s postelje in zaklical:

— Milostiva gospodična... prosim vas... nikar me ne zapustite.

Smehljaje se je Asunta obrnila k njemu.

— Saj ne mislim oditi, le zdravilo vam hočem dati, kakor mi je naročil pater-zdravnik. Slabi ste še, jako slabi in se morate čuvati.

Kakor dober otrok je Kržan zaužil grenko tekočino, ki mu jo je dala Asunta.

— Tako — in zdaj poskusite zopet spati ali vsaj mimno ležite.

— Kako morete misliti, da bom zdaj zaspal, je vzkliknil Kržan. Čutim se dobrega in dosti zdravega. Ah, gospodična, toliko vam imam povedati...

Asunta se je ozrla na Kržana in videč žar plamena, ki je udarjal iz njegovih oči, se je plašno odmaknila od njegove postelje in zatrepetala po vsem životu. A premagala se je hitro in se zopet vrnila k postelji, četudi nekako previdno in boječe.

— Meni pač nimate ničesar posebnega povedati, je rekla hladno in dostojanstveno. In tudi poslušati bi vas ne mogla, ker utegnem govorjenje škodovati vašemu zdravju.

— Dovolite mi vsaj, da vas vprašam, kako je z vašim očetom. Kaj se je zgodilo z vašo ladjo in kako ste zadovoljni s svojim prebivanjem v tej hiši.

— Oče moj je zopet zdrav in čvrst, ladja naša se je potopila in v tej hiši sem popolnoma zadovoljna, je še hladneje kot poprej odgovorila Asunta. Sicer pa vam moram reči, da zapustim takoj to sobo, če izpogovorite še eno samo besedo, ker nočem biti kriva, da bi se vaša itak težka bolezen zavlekla.

— Gospodična, nikar me ne zapustite, je prosil Kržan.

— Potem mirujte in zaspate, je ukazala Asunta, tako energično, da je Kržan takoj zatisnil oči in umolknil. Njegovo neenakomerno dihanje in njegova nenamernost je sicer izdajala, da ne spi, toda Asunta se je delala, kakor bi tega ne zapazila. Sedla je na stol, na katerem je pred njo počival Tomo, in se zopet vdala svojim mislim.

Tako je minilo dopoldne. Prav ko je v samostanu zapel zopet zvonec, je priložil v sobo Tomo.

— Vse sem srečno opravil, je rekel Tomo polglasno. Dve debeli sveči sem kupil Materi božji trsatski, da bi mojega gospodarja vzbudila iz nezvesti. Zdaj se mora to kmalu zgoditi.

— Saj sem že davno vzbujen, moj ljubi Tomo, se je oglasil Kržan, gotovo že tri ali štiri ure.

— Tako? se je čudil Tomo. In jaz sem daroval dve debeli sveči za vas? O, ljuba Mati božja, tako se pa midva nisva zmenila. Ti dve

debeli sveči le vzemi na račun za prihodnji slučaj, ko te bom prosil pomoči.

Tomo se je nagnil nad svojega gospodarja, in ko je videl, da ima jasne oči in se mu prijazno smehlja, ga je obšlo toliko veselje, da je hipoma poljubil Kržanu roko, česar še nikdar ni storil.

— Da ste le zopet pri zavesti, zdaj je že vse dobro, se je radovoljno Tomo. Pasja dlaka — prav resnično sem se že bal, da pojdetetja, kjer je zdaj dolgi Juri. No, zdaj vam pa tudi lahko povem, da bi bil jaz patra-zdravnika prav gotovo vrgel v morje, če bi vas ne bil spravil na noge.

Zdaj je pristopila k postelji vojvodinja Asunta. Zopet so se srečali njeni pogledi z gorečimi pogledi Kržanovimi, a to pot se niti zganila ni.

— Dovolite mi, plemič Kržan, da vas zdaj zopet zapustim, saj je zopet vaš zvesti sluga pri vas, je rekla Asunta in ne da bi počakala na odgovor, se je obrnila in je hitro odšla.

Asunta ni videla, kako hrepenoče je gledal Kržan za njo in kako je stegal roke po njej, pač pa je to zapazil Tomo in obšla ga je velika nevolja do vojvodinje in jezo zasiknil.

— Ta vražja čarovnica... naj bi jo...

— Molči! je zakričal Kržan in se vzravnil v svoji postelji. Nikdar več se ne predrži, tako govoriti o tej gospodični.

— Pri moji veri, zdaj pa vidim, da ste res zdravi. Dokler niste name zavpili, nisem prav verjel.

— Stopi semkaj, Tomo, in povej mi, kaj se je vse zgodilo med mojo boleznijo in tudi vse, kar veš o tej gospodični in njenem očetu.

Tomo se je radovoljno vdal temu naročilu. Vsedel se je zopet na mehki, s svilno prevlečeni naslonjač, ki mu je nad vse ugajal in stegnil noge od sebe.

— Koliko časa sem že bolan? je vprašal Kržan svojega slugo, zakaj vedel je, da samo z določnimi vprašanji doseže jasne odgovore.

— Skoro štirinajst dni, je odgovoril Tomo. Prav trden in kre, pač mož ste, milostivi gospod, da ste se izližali. Jaz sem večkrat mislil, da ste izgubljeni in sem že tudi vašo samokresa spravil na stran, da bi jih lakomni dediči ne dobili. Zdaj vam jih seveda vrnem, a prav težko. Navadil sem se jih...

— Le neha, Tomo, najpoprej mi odgovarjaj na moja vprašanja. Kaj se je med tem zgodilo v naših krajih?

— O, nič posebnega, je menil Tomo. Vaš gradič je pogorel, in kar ni zgorelo, so odnesli ljudje. Vašo jadrenico so ukradli in vaš konja so odpeljali. Tudi vimo-grad so vam opustošili. Sicer se pa ni nič takega zgodilo, da bi bilo vredno povedati.

— In kaj je s kupčevalcem s konji?

— Ta je kar izginil. Zvečer je legel spat in zjutraj ga ni bilo več v hiši, dasi sem jaz zaklenil hišna vrata in imel vso noč ključ v žepu.

— Čuješ, Tomo, to je pa čudno, se je norčeval Kržan. Kaj če bi bil mož skozi okno zbežal.

— Ne, skozi okno ni ušel, ker so vzdani v vsa okna trdni križi.

— Pri vseh oknih?

— Da, pri vseh. A jaz se nič ne čudim, milostivi gospod. Ali veste, kdo je bil kupčevalec s konji.

— Kdo?

— Hudič je bil! Da, da, hudič je bil! Nič se ni treba smeati. Tisti dan, ko smo vas sem prinesli, sem že to uganil. Naslednji večer sem tujcu skrivaj poškrupil posteljo z blagoslovljeno vodo in — izginil je. Zdaj me le skrbi, da izginejo na kak čeznaraven način tudi tisti trije tolarji, ki mi jih je dal. Rajna moja mati so mi pravili, da je hudič dal nekoč neki beračici cekin — drugo jutro pa se je cekin spremenil v metulja in je odfrčal.

Tomo bi bil še dalje razpletal svoje misli, da ga ni prekinil Kržan.

— (Dalje prihodnjč.)

— Dosti o tem. Povej mi zdaj, ali te je gospodična Asunta med mojo boleznijo kdaj vprašala, kako se mi godi.

— Ne, je lakonično odgovoril Tomo in tehtal ter ogledoval tolarje, ki jih je bil vzel iz suknje.

— Ne enkrat mi vprašala po meni? Pomisli, Tomo, morda te je le kdaj vprašala. Kržan je bil ves razburjen, ker se mu je zdelo nemogoče, da bi bila Asunta tako brezzbrčna. Ta muja vprašanja pa niso bila Tomu po volji in rekel je malo osorno:

— Čemu naj bi me pa bila vpraševala, saj je vse dni in skoro vse noči presedela ob vaši postelji in sama videla, kako se vam godi.

— Kaj praviš, Tomo? Si-li govoril resnico?

— Seveda! Saj je bila tudi njena dolžnost, da vam je stregla. Kaj niste njej in njenemu očetu rešili življenja?

— Ah, vse žive dni ji bom hvaležen, je vzdihnil Kržan. Da, hvaležen ji bom...

— Meni pa nič? je razžaljen vprašal Tomo. Jaz sem vam tudi stregel, dobro stregel noč in dan, dasi meni niste rešili življenja. Da, in še stroške sem imel zaradi vas. Davi sem kupil materi božji trsatske dve sveči, da bi vas kmalu rešila.

Kržan je smehljaje podal Tomu roko.

— Tudi tebi sem hvaležen, Tomo, iz vsega srca. Midva se več ne ločiva, mego ostaneva skupaj vse žive dni.

Tomo je vzel te besede ravnodušno na znanje. Posebnega vtiska niso nanj napravile. Toda o, brez se mu je razjasnil in skoraj bi bil zavrisnil veselja, ko mu je Kržan rekel:

— V dokaz moje hvaležnosti ti darujem samokresa, ki si ju že na strani spravil.

— Oh, milostivi gospod, oh, milostivi gospod, je ves ginjen jecel Tomo in stiskal Kržanovo roko.

— Le pusti, Tomo, ga je miril Kržan. Povej mi raje, če veš, kdo da sta ta gospodična in njen oče.

— Vem, kdo da sta. Pater-zdravnik je z njima vsak dan govoril. Stari gospod je silno bogat. Cel otok je njegova last. Menda se imenuje vojvoda Dall Ferro. Tudi njegova brata sta imenitna gospoda. Eden je nadškof, drugi pa je general neapoljskega kralja. Žena mu je že davno umrla in ta drobna gospodična Asunta je njegova edina hči.

Kržan je bil tako presenečen, da je v nemem stmenju gledal Toma, če govori resnico ali se mu blede.

— Vojvoda Dall Ferro in Asunta vojvodinja — so mrmrale njegove blede ustne.

— Da, tako je, je potrdil Tomo, kakor da bi bile te besede njemu namenjene. In bogat mora biti ta vojvoda, pravi samostanski valpet, da bi lahko kupil ves Kastav z Reko vred. A kaj to pomaga nama, milostivi gospod. Premislite raje kaj bodeva zdaj počela, ko vam je zgorel gradič.

— Kaj bo z nama, vprašuješ, Tomo? je zakričal Kržan tako glasno, da je Tomo plašno skočil s sedeža, boječ se, da je gospodar začel zopet fantazirati. Po svetu pojdeva, Tomo, vojskovala se bodeva, bogata in mogočna postaneva in grad si sezidava, da ga še krški knez Frankopan ni imel takega.

Kržan je mislil še reči, da bo v tem gradu vladala njegova soproga vojvodinja Asunta, a umolknil je še o pravem času.

— To je pa lepo, je menil Tomo. Prosim, milostivi gospod, ali bom jaz potem imel boljše plačo? In pa, če smem vprašati, kako pa mislite postati tako mogočen in bogat?

— Tega še sam ne vem, je rekel Kržan, a prisegam ti, da se vse to zgodi in izpolni, če me prej ne zasači smrt.

Tomo ni utegnil odgovoriti, kajti moral je priskočiti Kržanu na pomoč, ki se je bil vsled razburjenja zopet onesvestil.

(Dalje prihodnjč.)

Ely, Minn. 10. dec. 1908.

Prosim za malo prostora v našem delavskem listu, da nekoliko priobčim tukajšne razmere, ker se malo kdaj sliši po naših listih o teh krajih ali boljše rečeno iz te mrzle doline. Tu sem prižene veter v časih take neprijetne glasove, da bi bilo boljše, ko bi človek na ušesih sedel, kedar brijejo od kapitalistične stranke. Oni pišejo v svojih listih, koliko da je tukaj dela, toda opekeli bi se kdor bi temu vrjel. Tukaj je slabo življenje, alko greš za delo vprašati, dobiš za odgovor, da jih imajo dosti in da jih bodo še nekaj odslovili. Posebno za one, koji imajo družino jim je gorje. Ako bi hotel vse popisati, bi pač prostora primanjkovalo, torej zaključujem s željo, da bi enkrat že solnce zasijalo. Soc. pozdrav

I. Sk.

IMPORTIRAN tobak iz stare lo-movine. V zalogi ima po 7, 8, 13 in 17 kr., kakor sport, sultan in damske cigarete.

J. VOKOUN,
559 W. 18th St. Chicago, Ill.

NA ZDAR ROJAKI! SALOON

z lepo urejenim kegljiščem

Sveže Schoenhofen pivo v sodčkih in buteljkah in druge razno vrste naravne pijače ter fine unijske smodke. Vsem Slovencem in drugim Slov. sa priporoča.

Anton Mladič,
937 Blue Island Ave.
CHICAGO, ILL.

PRVI DOLAR

prihranjen je samo nenavaden slučaj. Drugi dolar prihranjen povzroči navado, ki navadno vodi do bogatstva. Odprite še danes vlogo s

Industrial Savings Bank

652 Blue Island Ave.

Odprtvo ako soboto večer do 8 ure

J. C. HERMANEK,
SLOVANSKI LEKARNAR
585 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

ima v zalogi razven vedno svežih zdravil, tudi vse kirurške priprave, eno in dvestranske kilne pasove.

WISCONSIN PHONE 413
LOUIS ROSEL
SALOON
Dvorana za društvene seje in veselice. Popotniki dobro došli. Postrežba s stanovanjem in hrano.
24 Union Street.
KENOSHA, WISC.

LEPA GOSTILNA,
domača kuha, Schlitz piva. Dvorane za društvene seje. Moderno kegljišče za zabavo.

JOSEPH F. BOLEK,
621 Blue Island Ave vogal 19. St.

ED. SIHRA, izdelovalec finih Havana in domačih smodk. Tudi prodajam vse vrste tobak na debelo in drobno.
612 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

VODAK-OVA GOSTILNA
683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo urejeno dvorano za zabave in zborovanja
TEL. CANAL 7641

IZ STARE DOMOVINE

(Nadaljevanje.)

Kaj pomenijo ti majhni tržišči mesta na kopnem, kaj Ljubljana proti temu bogtemu morju! Tako majhno je vse drugo proti morju — Trstu. V teh važnih krajih je pa trden Lah. Hvala avstr. vladam, trden je postal tudi po njihovi pomoči. Med dvema lačnima sosedoma živi to ubogo kmetisko slov. ljudstvo; — Lah in Nemeč imata vse važnejše panoge gospodarstva na Slovenskem v svojih rokah. Navezani smo na tujino, ako hočemo živeti v zdajšnjem gospodarstvu; sami ne moremo vsvarjati velike industrije, trgovstva in prometa. Nobeden narod v Evropi se danes ne more obdati s kitajskim zidom, prodati moramo naše poljske pridelke, našo živino tujini in delo iskati v tujini. Mesto realk, gojili smo gimnazije, nimamo domačih tehnikov, teh prevažnih delavcev; pač pa imamo duhovnikov, advokatov, pisarjev kolikor jih kdo hoče. Kmetisko ljudstvo smo, pa malo je šol za kmetijstvo, malo je gmojne pomoči ubožnejšim kmetiskim fantom, za obisk teh šol. Naš kmet delavec ne najde doma zasluzka, se vozari v tujino, v daljno tujino. Doma življenje zapuščenih žen ni najlepše. Zakon trpi; otrok je dosti, za katere se očetje ne brigajo. Dosti kmetiskih posestev amrikancev razkosavajo. Naš meščan dobil je slabo dedščino; on mora popravljati stare hiše, zidati nove. Po večjem z najetimi denarjem. Dosti ima davkov v primeri z dohodki. Naš kmet nima dosti prebitkov za tega meščana. Naša učeca se mladež revna in komaj gotova z nauki stopi hitro v zakon s praznimi rokami. —

Tuje vlade nameščajo Nemce in Lahe na boljša mesta; iz Koroške in Štajarske pošiljajo slov. uradnike na Kranjsko; na Koroškem in Štajarskem za Slovence ni več v uradu prostora! — Umevno je, ako naš liberalni puško vrže v koruzo, ko je v manjšini in ne more kaj prida doseči za svoje gospodarske, politične in socialne nomene; slogo tudi išče z duhovništvom.

Liberalne stranke na Kranjskem danes ni več. Ako bo še obstajala na Goriškem, kjer je jako trdna, ne vemo. Ali kranjska odpoved oslablja tudi liberalizem drugod. Veliko veselje zdaj vlada v naših farovžih. Smeji se, ko šlišijo tožno jadikovanje v liberalnem "Slov. Narodu." Pa res nimamo takega tepea, ki bi bil prepričan, da se bode uloviti dal s klicem na slogo, narodnost, tujstvo itd. kat. duhovnik, da bo isti puščal svoje pozicije in objemal liberalce! — Kat. duhovnik je člen mejnarodne organizacije, ki ima pred očmi le obstanek svoje nadvlade nad narodi. Narodnost mu nič ne šteje; to je stara resnica, mu ne sme štet. Kamor ga pošlejo, tam mora živeti, delati. — Ni ma svoje volje. — In to malo, to ubogo slov. kmetisko ljudstvo bo seveda papeštvo s posebno skrbjo branilo proti Lahom in Nemcem! — Ali ga je, ako je še bilo vsega mogočnega, ali ga je, ko je bilo mogoče razvijati veliko gospodarstvo ob morju okolu Ogleja in Trsta mej Sloveni?! — Proti velikim Nemcem in Lahom in njim koristim ta mali milijon Slovencev kar nič ne šteje. Važen bi bil ta milijon za avstrijsko dinastijo, ki bo enkrat rabila to važno morje in vsa Avstrija, ko bo šlo, kakor je šla rodovitna Furlanija, — Benetke. — Vodstvu kat. cerkve sedaj ne štejemo Slovenci in nikoli ne bomo kaj vredni. Nemeč in Lah nas bodo hoteli imeti in nas bodejo tako dolgo suvali, dokler ne izdihnemo. Vodstvo kat. cerkve bo Lahom udovoljilo, ono bo, kolikor bodo kat. Nemeč in Lah dopuščali prijazno habsburški dinastiji. Ali bog zna, ako bi se hotela Lahom zameriti, ako bi ti hoteli Avstriji jenkrat, vzeti Trst in njegovo morje? Slov. duhovnik ne sme drugače, kakor vodstvo cerkve zahteva. Ali sme bojkotirati Nemeč ali Laha? Bog me daj! Nemški

avstrije in ves Lah so veliki narodi in tem se ne sme vodstvo cerkve zameriti. Na Kranjskem so klerikalci zvezani z Nemeč, v državnem zboru bodo zvezani z nemškimi katoliki. Septembra meseca ko se je razljutilo vse Sloventstvo nad našimi ponemčenci in Nemeč, so naši klerikalci trobili z nami družimi v isti rog, — ali škof je javno izjavil, da mu bojkot Nemcev ni všeč. Mogoče je, da tudi klerikalci kranjsko hranilnico, ta nemški zavod, uničuje, saj dobivajo potem njihovi denarni zavodi več denarja, ali potrgimo še nekaj mesecev, ko se vroča kri Slovencev v Ljubljani malo ohladi; — tako lepo bodo klerikalci Nemečem ohranjali sedež zraven sebe, kakor so to vladali, ko so se sklenili z njimi v deželni zboru kranjskem. Dokler bo še kaj liberalizma na Slovenskem, se ti močje ne bodo sprijaznili s slov. liberalci, tako malo ne, kakor se niso krščanski socialni na Dunaju z liberalnimi Nemci. Vse kar klerikalci o tem govorijo, je hlimba, da se ložje liberalna stranka uničuje. Zda je klic po slogi precej močan, zdaj prihajajo klerikalni volkovi v volčjih kožah, da se vrši proces razpadanja stranke hitreje. Ali tudi v Ljubljani bodo morali liberalci klerikalcem pustiti poslaniška mesta za državni in deželni zbor — in občinske zastope v vseh mestih in trgih. Rezultat tega bo; — liberalizem pojdi se solit in klerikalci bodo še dovtipe delali na jokajoč odhod vodji liberalcev iz političnega pozorišča. Liberalci se bodo seveda, — v sili žre zlodij muhe, — tolažili s tem, da so domoljubno ravnali, da vsa odgovornost pade na klerikalce, ako se ne preobrne na boljše v narodnostnem oziru na Slovenskem.

Ali iz tega si kat. duhovnik kaj stori! Kakor doslej bo tujina davila slov. narod in najprej čez nas bode šlo novodobno gospodarstvo, novodobna omika in morda nam tujci še pustijo Kras in njegove doline. Klerikalci in narodna odgovornost! "Sama sveta kat. cerkev je narod čuvala pogina", se je jenkrat dobrihal dr. Toman. Samo sveta kat. cerkev, — bo zapisal bodoči zgodovinar, — je bila od začetka do konca slov. naroda grobokop istega. — Vse bi se pozabljal in odobraval se bi to nehanje liberalne stranke, ako bi se le količkaj na to misliti moglo, da bi habsburška dinastija delala na to, da se Slovence združimo politično, gospodarsko, kulturno s Hrvati — Dalmatini — Bosnijo in bi tu na jugu proti Lahom vsvarjati hoteli močan jes po nas tako združenih Jugoslovanih proti Lahom in Nemcem, ki lačni prežé na Avstrijo. Ali na to ni misliti. V Avstriji so Nemeč in imajo podporo v drugem Nemstvu, ki ni za malo jemati in Madjari so enengični ljudje, ki dinastiji delajo skrb. Z nami avst. Slovani se že izhaja. — Treba je računati z gospodarskimi močmi in davki Nemcev. — Teda imamo zopet spravo na Kranjskem in Štajerskem mej liberalci in klerikalci in čez nekaj časa zopet boj mej tema strankama. Tako je že bilo in tako gotovo zopet pride. Ako bi socialistična smer pri nas količkaj bila trdnjša, bi človek ne obžaloval, da hodi liberalna stranka tako nečastno iz pozorišča, ali rekel bi, da je moralo tako priti. Socializem je še pri nas malo poznat. Nimamo dosti fabričnega dela, fabričnega delavca. Trst pa ne šteje za Sloventstvo več. Gospodarstvo bode tudi pri nas izcimljalo to smer, najprej bo šel kmet v združeno gospodarjenje, ali do zmage socializma nad klerikalstvom je še dolga pot. Izumrlo bo pri nas živahnije socialno in politično življenje po razpadu liberalne stranke; naši omikanejši posvetni ljudje se bodo odtegovali skupnemu delu; vse požrtovvalno narodno delo bo zamrlo in farovski bodo zopet lahko ljubkovali pri belem dnevu ženstvo na kmetih in v mestih in se smijali liberalnim vodjem, ki so včeraj še bili tako lepo pijani in so danes

v najhujšem mačku.

Kraspaj Slovence kjer ga hočeš povsod je pod kožo farški človek. Trubarju, slov. Lutherju hoteli so postaviti liberalci spominek; zdaj menda bode zaspala ta ideja. Kakor so bili tedajni luterani Slovenci, katere je eden katoliški škof ugnal v kozji rog, taki so zdajšnji slov. liberalci. Le da je slov. luterane uganjal škof Hren, zdajšnje liberalce pa strahuje Anton Jeglič! —

Liberalci so opravili veliko delo. Staro poslopje rušiti je nevarnejše, kakor novo zidati. Proti kat. duhovniku se bojevati, je težavno. On ima na vsake dve uri po dva agitatorja, on ima sam dosti denarja in denar družih na razpolago, on ima čas in vsaki dan večkrat priliko za agitacijo: njemu služi leca, spovednica, on drži kmeta in ženstvo pod svojim upljivom, njemu mora služiti v Avstriji vse državno uradništvo, ker njegovi višji so sovladarji Avstrije. Organizacija kat. cerkve je delo skoraj dveh tisoč let. Najboljši možgani več narodov so sodelovali, da so ustvarili to organizacijo. Ta organizacija je povsod, kjer so katoliki kompaktno nastavljeni, močna, ker vedo duhovniki-vojaki kaj storiti in dobivajo pomoči od sosednih kmetikov; — narodnost nič ne pomenja nemškemu, italijanskemu ali slovenskemu kat. duhovniku. Ako kat. duhovnik ne dobi soboritelj s besedo, jih kupuje. Dijaikom, revežem, se daje kos kruha, vseučilišnikom se preskrbi kaj denarja. In reva ne pozna prepričanja. Ideje te organizacije kat. duhovnika niso več žive, nimajo več privlačne sile, ali masa kmeta je še verna in s to vernostjo je kmet v rokah kat. duhovnika. Mej posvetnimi soborilci je malo najti odkritosrčnosti in vrtah toliške armade. Je nekaj takih vmes, o katerih se mora reči, da so zgolj le zaradi boljšega kruha v teh vrstah. — In dosti je teh. Drugi zopet hlepajo po kakem poslanstvu. Boj tedaj proti taki organizaciji ni lahak. Liberalna stranka na Kranjskem je bila pogumna precej časa. Grajati je v nastopanju te stranke jedino le to, da se je premalo ozirala na maso narodov. Le z uradničtvom in meščanstvom trdno zmagati, ni bilo mogoče. Zaradi trgovcev v stranki se ni napotevala proizvodjača zadruha mej kmeti, ker bi ista tudi oživela konsumne zadruge in bi te škodile trgovcem. Proti socializmu se je vodstvo liberalne stranke vedlo prav nerodno. Kakor da bi se le pisali 1808, tako se je preziral socializem in njega zahteva. Naši duhovniki so bili socialisti. Klar le cedilo se je iz njih ust o preobrazbi gospodarstvu, cele družbe. Ustvarili so precej posojilnice in začeli snovati konsumne zadruge na kmetih. To konsumne zadruge niso uspevale. Kmetje se niso vežbali prej v proizvodjalnih mlekarskih zadrukah, kakor ni pr. Danci, ki so z njimi začeli; ustvarjali so potem še druge prodaje svinjine, klobas in druge prodaje kuretnine in jajo ter potem še le konsumne zadruge.

Od našega kmeta so zahtevali duhovniki, da bi bil precej dober trgovec, ki bi vodil trgovske knjige, poznal trgovsko blago, znal nadzirati pomočnike itd. Ali naš duhovnik je tudi socialist le na zvumaj, v srcu pa mu ostaja želja na tlakarsko gospodarstvo in ker to ne more ustati iz preteklosti, je za to, da ostane to zdajšnje gospodarstvo, ker v tem mej revnejšimi narodi tudi prav dobro gmočno izhaja. Le šole mu je treba v roke dobiti in živi se tudi mej liberalci dobro.

Naši liberalci niso hoteli posnemati v tem oziru klerikalcev in tako so zgubili vpliv na maso tudi v mestih. Nekaj delavstva je na Slovenskem in isto je naravno socialistično ali vede, ali nevede. Naše slabo plačano učiteljstvo socialistično čustvuje. Mej delavstvom v naših mestih je živa ljubezen do slov. domovine. To se je pokazalo v Ljubljani v dnevih septembra. Zda je za to gonkost na-

rodnega čuta trpi po ječah. — V tem oziru v Ljubljani še liberalce kaj v masi opravi, tudi je delavstvo po večjem proti klerikalcem, ali vdrugem nima stika z liberalno stranko. Most manjka med tema dvema. Tega liberalna stranka ni nikdar delati hotela, dasi se je opozarjala na maso in socializem.

Tako tedaj stojimo na Kranjskem. Liberalna stranka je mrtva, ne pa liberalizem v gospodarstvu in v omiki. Dobro je nemara, da odstopijo zdajšnji liberalni vodje, mlajši politiki bodo vsaj iskali zveze s soc. demokracijo, ali

vsaj oživijo kaklo kmetisko stranko, ki bode stvarjalo proizvodjalne zadruge. Morda pogledajo ti mlajši na drugi zdaj veliki, avstrijski slovanski jug in energično zahtevajo uživiljenje političnega zedinjenja in sicer tako, da zamoremo rešiti za nas Trst. Trsta, — morja ne bi smeli Slovence in vsi Jugoslovani nikdar iz oči puščati, tam leži naše bogastvo, lepše življenje tudi za prebivalstvo na kopnem, ki se razprostira za njim in ob njem.

(Dalje na 4. strani.)

BRATOM SLOVENCOM IN HRVATOM

naznanjam, da imam na prodaj izvrstno dobra in naravna VINA. Novemu vinu bode si belo ali črno je cena 35c. galon s posodo vred. Manjša naročila, kot 50 galonov ne sprejemem. Staro vino mi je pošlo. Za večja naročila kakor na primer "Car load", pogovorimo se pismeno za ceno. Z naročilom se doloži polovico denarja naprej, a druga polovica se plača pri sprejemu vina. Vsaki naročnik si plača vozino sam; in prosim za natančni naslov, kam se vino pošlje. Za obila naročila se priporoča:

POSESTNIK VINOGRADOV

Frank Stefanich, R. R. 7, Fresno, Cal. Box 81

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

Ne trpite radi sramožljivosti.

Ko se lahko ozdravite zanesljivo v kratkem času. Vse bolezni, možgani, ženskih in otrok ozdravimo gotovo hitro in zanesljivo. Zastrupljenje krvi, plučne in prsne ter očesne bolezni, nadalje revmatizem, ledvice kakor tudi vse tajne bolezni.

Zdravniki, specialisti, uradujejo celi dan in zvečer. Pridite si po nasvet

C. G. Fouček, že 22 let lekarnar

586 S. Centre Ave. vogal 18. ceste.

Velika zaloga evropskih zdravil, recepti zdravnikov se hitro in točno izvršujejo. V zalogi imamo tudi razne zelišča in korenine.

Pošiljamo denar v domovino po ameriškim poštne povzetju, prodajamo tudi šifkarte

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoldne
od 6.—8.30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.
Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskajte torej Slovane v svojo korist.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
597 W. 20th St. Chicago, Illinois.

Subscription \$1.50 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodomiselní list za slovenski
narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIČANO:
Za celo leto.....\$1.50
Za pol leta.....75c

ZA EVROPEJO:
Za celo leto.....\$2.00
Za pol leta.....1.00

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.

597 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi
STARI naslov.

SLOVENSKA NARODNA POD- PORA JEDNOTA.

(Nadaljevanje.)

Drugi dokaz, da S. N. P. Jednota dejansko nazaduje je ta, da ob času, to je novembra meseca lanskega leta, ko je g. Krže glavno tajništvo Jednote prevzel, je Jednota štela preko 4380 članov a po Glasilu jih je komcem oktobra t. l., todaj po desetih mesecih, samo 3903 udov! Ali se to reče, da Jednota napreduje?

V prilog resnice radi pripoznamo, da je precejšno število članov zaradi krize in staro domovino odpotovalo, toda to nima z razvojem Jednote ničesar opraviti; neovrgljivo dejstvo je da je bilo koncem oktobra t. l. okoli 500 članov manj pri Jednoti, kot jih je bilo pred desetimi meseci. Da se je število društev pomnožilo — akoravno ne čez 90, kakor je g. Krže trdil, — je res, a ako primerjamo društva z 6 in 10 člani z onimi, ki so štela nad 180 članov n. pr. Milwaukee, in drugod, ki jih danes ni več; je to potem tudi napredovanje?! Žalostno!

Čez vse mere je g. Krže predrzen, ko na tak nečuvan način društva in člane Jednote slepi, in nehoti se nam misel vrine, da je on, g. Krže, pravo zadel, ki je trdil, da Jednotni glavni odborniki o uradovanju ničesar ne umejo, ter si je mislil: "Jaz moram tako poročati, da bo meni prav, nevednežem bom lahko usta zamašil." In tako se je tudi zgodilo!

Pokazalo se je, da glavni odbor se niti pčice ne zaveda svoje dolžnosti, in da je zrel za v — koš!

Toda vrnimo se k famozni "Izjavi."

IV petim odstavku ki se čita: "Prepričani smo tudi, da pomočnik ni Jednoti v škodo, ampak v korist. To pa radi točnosti in natančnosti (!) pri bolniških poročilih, pri katerih se njegova malenkostna plača dvakratno prihrani. Naša Jednota je centralna in nima kot taka opravka samo z društvi, ampak tudi s posameznimi člani."

Ta je zopet prav izvrstna! Čemu pa je potem gl. tajnik, ako pomočnik najvažnejši posel opravljaja?! Ali mravljiška jajca izbira, ali si pa kožo drgne od dolgega časa? Ako pomočnik vse opravlja, potem gre g. Kržetu naslov generalnega ravnatelja, katerega veže edina dolžnost, da na uro gleda.

Glavni tajnik ima z posameznimi člani tako malo opraviti, da ni niti govora vredno, ker vsa korespondenca gre le potom društev. Mogoče pa je, da g. Krže z konfidenti pismeno občuje, da potem člane izključuje, kateri mu na prste gledajo in se ne puste za bedake imeti. Toda o tem se spregovorimo, kadar se bomo edino z njegovo osebo, kot glavni tajnik, bavili.

Besedilo te točke v "Izjavi" da pomisliti. Mogoče je, da so bili gospodje nadzornega odbora vendarle toliko "natančni", da so prišli do prepričanja, da gospod Krže ni zanesljiv, da ni točen in natančen o zadevah bolniških podpor, ter da je nujno potrebno, da se mu pusti pomočnika, kateri namesto g. Kržeta dela in ga ob enem nadzoruje. To bi bilo nekako kuratelstvo! Kako si gg. nadzorniki njih trditve predstavljajo,

jo, da se "malenkostna" plača pomočnika, radi "točnosti in natančnosti, dvakratno povrne", to nam ostane večna zagovetka, in prosimo, da nam gg. "Izjavljajci" to pojasnejo, sicer ostanemo pri našem mnenju, da je cela "Izjava" najeto delo! Bolniki imajo pravico do podpore in to mora gl. tajnik nemudoma rešiti, kar je njegova prokleta dolžnost in za kar je jako dobro — in ne malo, kakor Krže pravi — plačan. Take budalosti si naj gg. Andolšek, Fr. Mladič in Bernik v bodoče prihranijo, ker nismo otroci, da nebi vidili, kje zajec tiči. Gabi se nam, ker moramo o taki budalosti pisati, ktera prekaša ves "humbug" ki se pri Jednoti godi. To je naravnost sramotilno za vse člane Jednote, ker se jih za neznanske "bebe" smatra; toda prepričani smo, da se tudi temu konec naredi.

"Izjava" nadaljuje: "Naj bodo društva prepričana, da pazi nadzorni odbor natančno (!) na to, da se pri Jednoti ne izda niti centa po nepotrebnem. Kot do zdaj, tako bodemo tudi v bodoče gledali na to, da se pri Jednoti kar najbolje gospodari." (!!!)

Ta odstavek je eden izmed vseh drugih najopravičnejših, društev in člane do dobrega oslepiti. Da se pa to ne zgodi, in da se nepo- gojno zaupanje, katero glavni odbor oziroma g. Krže, zahteva temeljito pretehta, koliko da je eden ali drugi zaupanja vreden, pogledjmo nekoliko, kakšno je to hvalizamo gospodarstvo.

Običajno je bilo, da je glavni tajnik pri vsaki redni mesečni seji, račun o mesečnih izdatkih predložil in čisto so se živahne debate vprizorile tudi o meizogibnih izdatkih. Sedaj, kolikor nam je znano, gl. tajnik račun trimesečno vknjiži in mirna Bosna. Kam, kaj in zakaj, to ne vprašajte nihče! No po čemu tudi? Denarja je ja dovel, in pa še delavski denar in delavec — ta bo molčal, ker resnice ne zve. Ta tajniški račun z koncem oktobra izkazuje, da se je potrošilo v treh mesecih za znamke, poštnino in brzojavov ogromno svoto \$65.44 ali na mesec \$22. Brzojave! Čemu? Jednota se je ustanovila, ker se je pri agitaciji in organizaciji nekaj več pisem odposlalo, kakor se sedaj pošljejo; potem so se morali vsaki mesec asesmenti društvam razposlati, kar sedaj ni, a kljub temu so znašali poštni izdatki vsaki mesec \$3 do kvečjemu \$6 a brzojava ni bilo in se ni oddalo niti enega! To so izdatki, katere ne more gl. tajnik in ne ves glavni odbor opravičiti. In naše mnenje bi bilo, da ako hoče g. Krže kavališko postopati, naj vse brzojavke iz svojega žepa plača, ker Jednota jih ne potrebuje.

Potem, ali spada k vzornemu gospodarstvu, da se je \$30 za kličej na Glasilo tje vrglo? Kakšno privlačno moč ima slika in v kako korist Jednoti služi tista? Društvo "Ilirija" št. 38 v Kenoshi, Wis. je čisto prav imelo, ki je protestiralo proti taki potratu Jednotnega denarja, na račun delavca — trpina. Le škoda, da g. Kirar ni vstrajal pri zahtevku, da se le ta točka pri računu ne pri- pozna.

Tu smo za sedaj dva slučaja navedli, katera ne kažeta ne sluha ne duha o kakem "vzor gospodarstvu"; sicer pa pridemo tudi v gospodarstveni kritiki še na to. Za danes le pripomnimo, ta "Izjava" tudi v tem slučaju ni "počnega groša vredna."

(Pride še.)

IZ STARE DOMOVINE.

(Nadaljevanje iz 3. strani.)

Nobeden pameten duhovnik si ne domišlja, da bo zaspala na Slovenskem slobodna misel. Kar je v razvojih gospodarstva in duševnosti, se ne da z nobeno silo za vedno zadržavati. Čez stare, skrhane voditelje liberalne stranke stopa mladež naprej, strmljejo ne uresničevanju časovnih idej. Boji s kat. duhovnikom so bili od 12. stoletja naprej tudi na Slovenskem in bodo. Torej še ne bo konec bojev proti klerikalizmu.

(Konec.)

ODLIKOVANJA POVODOM JUBILEJA

avstrijskega cesarja.

Ljubljanski "Slovenski Narod" navaja celo vrsto imen, kateri so bili višje ali nižje odlikovani povodom jubileja cesarja Franc Jožefa.

Da so odlikovanja v navadi, kadar se na cesarskem dvoru kakšna slavnost vrši, je vsakemu znano, ne bo pa znano, kako da se pride do odlikovanja; in to je naš namen, da nekoliko o tem spregovorimo. Nekteri imajo meznasko veselje in ponos, ako si zamorejo kak križec, ali kaj takega na prsi pripeti, ali pa v gumbeno luknjo vtakniti; nepovejo pa, zakaj da so odlikovani, ker čestokrat sami ne vedo. Drugi zopet križ ali red v omaro zaprejo in tam čaka dokler imovitelj živi.

Pripomniti nam je, da se mora vsaki avstrijski red, razven vojaške kolajne (zlata in srebrna I. in II. reda) po smrti odlikovanca nazaj dati, ter pride v dvorno zakladnico na Dunaj, kjer je videti ogromne take šare.

Pri sprejemu reda, mora odlikovanec revers podpisati, da po smrti, njegovi dediči red vrnejo.

Tu naj navedemo tržne cene nekaterih nižjih redov. Srebrni križec stane 1 gl. 80 kr.; taki z krono, 2 gl. 20 kr.; zlati križec, 4 gl.; taki z krono, 4 gl. 80 kr.; Franc Josipov red stane 8 gl. itd. Se ve da, visoki redi n. pr. zvezde k redovom z diamanti itd. so visoke vrednosti, pa kaj, ki jih imovitelj ne lastuje, torej so brezpomena.

Nesejo ti redi nič. Vse drugače pa je z redovi Marije Terezije, katere dobijo izključno visoki vojaški dostojanstveniki n. pr. nadvojvodi in taki, ki se v vojnah odlikujejo. S to vrsto redov, katerih je omejeno število in troje razredov, se dobijo denarne svote in sicer vsakoletno 1. razred po 800 gl., 2. razred po 1200 gl. in 3. razred po 1800 gl.

Civilni višji redovi so podvrženi gotovi taksi, katere pa cesar običajno spregleda. Razven redov se podeljuje — ali pa kupuje — plemstvo n. pr. plemeniti, vitez, baron, (pri katerim šelej človek prične) grof in knez. Vojvodi postanejo v izvanrednih in redkih slučajih, a nadvojvodi nikoli, ker ta naslov je dedni v cesarski rodbini.

To smo v pojasnilo napisali, da si zamore vsak predstavljati, kaj so naši patrijoti v stari domovini dobili, in da bojo s ponosom povdarjali: "Mi smo tisti, ki smo Avstrijo rešili in pa "lonce" prodali!"

Marsikdo bo radoveden, če je morebiti kateri iz med znancev odlikovan; torej povemo, da v celini in dolgi vrsti so v neznansko pretežni večini klerikalci, katerim je bila "sreča" mila.

Vpovsem znani dunajski župan Lueger, je postal tajni svetnik, torej ima častni naslov "ekselenca"; kranjski deželni glavar, dvorni svetnik Šuklje je dobil plemstvo, tedaj se mu reče. Herr von Šuklje"; klerikalni kolovodja dr. Ivan Šušteršič je dobil kompturni križec Franc Josipovega reda z zvezdo; itd. Trapisti, frančiškani, prosti, delkani, župniki in beriči; vse je odlikovano, samo da po klerikalizmu diši.

No, saj v Avstriji ni družega za pričakovati bilo in ni zapričakovati v bodoče, vsaj v doglednem času ne.

Da so večinoma klerikalci odlikovani, ni čuda; ker deželni predsedniki, novo pečeni "baroni" Felkete, sam pristni klerikalci, je pač predlagal za odlikovanje mo- že njegovega mišljenja in njegovega kalibra.

Predlog oseb za odlikovanje se tako godi: V dvornih ne vsakod- njih prigodkih da ministrstvo na deželne vlade, in le te zopet na o- krajna glavarstva tajni ukaz, da se imajo zaslužne osebe za odliko- vanje predlagati. Okr. glavar predlaga osebe nižjih slojev n. p. župane, sluga in kake trgovce. Ti dobijo navadno križce do Franc Jožefovega reda. Deželni pred- sednik v sporazumljenju škofa, pred-

laga višje uradnike, duhovnike itd. Da se pa vidi, kako natančno se pri takih predlogih postopa, navedemo tukaj dva slučaja.

Na Kranjskem je velika čez 5000 duš broječa vas, kjer "vla- data" dva župana. V enem delu je županil že 32 let paša, a v dru- gem delu je pa bil dotičnik še no 3 leta za načelnika. Okr. glavar je imel predlog staviti, kateri naj se odlikuje in zaradi omenjenih dveh županov je bil v zadregi. Ko je glavar pisarju poročilo nare- koval, se nakrat ustavi, svojo dol- go brado pogladi in reče: "Kaj hočem storiti? M. je že 32 let žu- pan, torej mora biti odlikovan; drugi pa še ni 3 leta, a če ne bo tudi odlikovan, bo jeza. E, pa naj bodeta obedva odlikovana"; in pisar je obedva zabiležil.

Dvaintrideset letni župan je že umrl, ta drugi se pa še s zlatem križcem z krono postavlja, kakor petelen na gnoju.

Leta 1881 je bil v vasi N. veli- kanski požar. V velikih zmešnjavi so pozabili domačini na nekega bolnika in se ga spominjali ko je bila že vsa hiša v plamenu. Ob- činski tajnik skoči v gorečo hišo in bolnika prinese ven v trenut- ku, ko se je streha porušila. Orož- niki in drugi navzoči so bili o tem dogodku od okr. glavarja zasliša- ni in mekega dne je dobil ibč. taj- nika obvestilo, da mu je pri dav- kariji 25 gl. 50 kr. kot rešilna ta- lija nakazano.

Rešitelj je odgovoril, da ni vol- ka ustrelil in da za rešitev člove- ka ne sprejme nobenega denarja, ako se mu pa hoče dati kak spom- in, naj se mu srebrni križec po- deli, kakor je to navada. Čez pol leta je dobil obč. tajnik od okr. glavarstva polo papirja na kateri je zapisano bilo, "da se njegovo odločno postpanje pri požaru dne . . . v N. pripoznava." Bi- lo pa ni ne denarja in ne križca, toraj tudi vemo ceniti take otroč- je igrače.

Svetovno znani baron dr. Hirsch na Dunaju, ustanovitelj društva rdečega križa, je bil dobitnik vsega civiliziranega človeštva; toda čez vse skromen mož, pre- prost v vedenju a velikani v delo- vanju. Nikoli se ga ni videlo z kakšnim križcem ali redom ter s- je sploh mislilo, da nima nikakor- šnega odlikovanja. Po njegovi smrti se je našla v zaprašenem kotičku neke sobe preprosta le- sena skrinjica in v njej je bilo 53 visokih in raznih redov vseh dr- žav.

John O. Hruby

589-591 So. Centre Avenue
Chicago, Ill.

Priporočam veliko zalogo

pohištva

za spalne in jedilne sobe,
preproge, zastorje, Karpeti,
otročki vozički itd., ter razno
vrstno železnino, peči in dru-
gih potrebščin.

NAJNIŽJE CENE

Najsolidnejše blago

Slovensko-Amerikanski

KOLEDAR

za leto 1909

je dobiti s poštino vred za 30c.
Koledar je zelo obsežen in primerno
darilo za božic ali novo leto.

Naročila naj se pošiljajo

Upravištvu "Glas Naroda".

82 Cortlandt St., New York

BRATJE ARNOS.

Grocerijski trgovci, na debelo
in drobno, ter z raznim sadjem in
zelenjavo. Vsa naročila se na za-
tevo na dom pripelje.

639 Blue Island Ave. Chicago.

Emil Bachman,

580 S. Centre Ave., Chicago

Izdeluje društvene znake, gum-
be, zastave in druge potrebščine.

PRESELITEV!

Frank Sakser Co.

in

"Glas Naroda"

se nahaja od sedaj naprej
v lastni hiši

82 CORTLANDT ST.,

To je tik Pennsylvania železnice,
postaja Cortlandt St. Station ali
dober blok od Baltimore & Ohio
železnice.

Slovanska Delavska Podporna Zveza

v Conemaugh

Vstanovljena dne

Pennsylvania.

16. avgusta 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No 1. Conemaugh, Pa.
 Podpredsednik: IVAN BREZOVEC, " "
 Glavni tajnik: IVAN PAJK, P. O. Box 328 " "
 Pomožni tajnik: JOSIP DREMELJ, " "
 Blagajnik: IVAN KUKOVICA, P. O. Box 435 " "
 Nadzorniki: Predsednik: FRANK ŠEGA, Box 406 " "
 II. nadzornik: JOSIP CULJKAR, " "
 III. " IVAN GLAVIČ, " "
 Porotni odbor: Predsed.: MICHAEL AMERŠEK, 824 Park Ave, Johnstown, Pa
 II. odbornik: IVAN SPENDAL, Conemaugh, Pa
 III. " MARTIN PETRIČ, " "
 Zapisnikar: FRANK PAVLOVČIČ, " "
 Vrhovni zdravnik: J. M. FERREL, " "
 Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se blagovolijo pošiljati na gl. tajnika IVAN PAJK, Box 328 Conemaugh, Pa.

DOPISI.

Forest City, Pa. dec. 1908.

Vem da se Vam čudno vidi, ker se tako poredkoma oglašam z naročnino na "Glas Svobode", češ ker mi dosti prida v njemu, je vseeno pridobi li katerega ali pa ne, za ta delavski prekornisti list; o mi osel je rekel: "Naj raste trava, ali pa ne ko mene ne bo." Toda temu ni tako, prosim malo potrpljenja. Jaz rad čitam vsak časopis in knjigo, kar mi pride v roke in da imam čas, ali najrajši pa svobodolomne časopise in med temi mi je najljubši "Glas Svobode"; zato pa želim tudi tukajšnim rojakom v Forest City, in prijateljem po drugod, da bi si ga malo bolj natančno ogledali in ne površno prečitali, potem bi šele videli, kolike vrednosti je on za nas delavske trpine; ne meneč za to, ko eni pravijo da je čez vero. Neumnost, on mi čez vero, ali je morebiti že tista oseba — vera, ki mastno živi od vere, in tebe ubogi delavec prepriča, do mozga, ne meneč se, bodeš li kaj imel za svojo lačno družino, temveč daj meni, tebi bo že bog dal.

In to je po moji pameti prav, kajti meni se ravno tako vidi, kakor bi pri kakšni Slovenski Jednoti bili uradniki in bi ne delali pravilno, potem bi jih eden malo prijel, a drugi bi pa zaupili: "Le ta je čez Jednoto, ven z njim!" Je li to prav? Jaz mislim da ne.

Tukaj v Forest City ni nič posebnega, toraj tudi nimam kaj poročati. Delalo se je celo poletje bolj slabo; za nekaj časa se je bilo delo popoloma ustavilo, kar je povzročilo, da je šlo precej mladih fantov od tukaj. Sedaj se je delo zopet pričelo in fantje se zopet vračajo.

Konečno Vam se naznanjam, da nas v kratkem zapusti dobro znani rojak osip Zalar, kateri pojde v Joliet, kot tajnik K. S. K. J. Mu želimo srečno pot!

Frank Leben.

S. Lorain, O. 14. dec. 1908.

Že dolgo časa ni bilo dopisa iz S. Loraina, O. dasi vendar v naši mali slovenski naselbini živi še nekaj zavednih rojakov; torej se jaz danes oglašam z nekoliko vrsticami v cenjenem listu "Glas Svobode."

Kar se tiče dela in dolge krize, katere vlada že čez eno leto, je najbolje da molčim, ker ona nas še vedno drži za vrat akoravno je "Glas Naroda" nam obetal jako dobre čase po izvolitvi Mr. Tafta. Taft je izvoljen a kriza je ostala, kar dokazuje, da vsem slovenskim in drugim listom, kateri količnej po kapitalu diše, ni nič verjeti, ker vsi vpovprek lažejo. Pregovor pravi, da stara navada, je železna srajca; vsega smo se že privadili, krize in slabih časov, tako da se eden drugega tolažimo med seboj pa je dobro.

Vse drugače pa je z našim prečistim gospodom. Njega tlači jako huda kriza, premalo mu je \$66 na mesec, ter izmislil si je ta lisjak drugo. Na 5. božjo zapoved je pozabil ter pričel je oklicavati in poročiti kar v adventu in to svedoči, da se "gospod" ne briga za advent in ne za "božje zapovedi", samo da dobi po \$10 pa je

vse v redu. Dne 7. decembra se je poročil par, kateri je živel skupaj 5 let brez zakona; zakaj niste poroko odložili do predpusta? Iz pred žrtvenika je oznanil, da je tem paru dovoljeno, da se poroči kar v adventu. (Da se nikomur krivica ne dela, omenimo, da je g. Štefančič prav storil. Cerkveni zakoni dovoljujejo poroke v vsakem postnem času, samo ples šopki, venci in take stvari so prepovedani. Tudi mi potrebujemo posebnega dovoljenja za take poroke, toliko manj pa še v slučaju, kakor ga navedete. Iz ravno navedenega dejstva smo dopis skrajšali, ker ni logičen. Gosp. dopisovalcu ni zameriti, če tozadevno zakone ne pozna, toraj smo po našim principu postopali. Op. ur.)

Svetujem tudi da naj opusti, da se ne bo vedno vtikal v narodna društva in v socializem, kar ga prav nič ne briga. Dne 6. decembra se je rotli in oznanjeval toliko časa, da je konečno rekel da ima premalo časa za propoved.

Tudi je rekel, da ima pravico hvatit k sejam katoliških društev, in da mora vsaki društveni uditi vsake dva meseca k spovedi.

Srečne kat. društva v S. Lorainu, ker bodele dobili tako dobrega učenika, samo vprašanje je kaj vas bo učil, ker izujen je dobro pri keglanju, pri miličih prepričati delati, kakor je to bilo prve dni novembra na 16. ulici, in da je morala policija navzoča biti itd.

Tedaj gospod, poboljšajte se, že je čas. One svetohlinske moze pa zavodite, da Vam nebodo glavo še bolj zmešali, kakor jo itak imate.

Prijatelj G. S.

Conemaugh, Pa. 20. 12. 08.

Upam, da odmerite nekoliko prostora v našem listu "Glas Svobode".

Iz raznih "resnicoljubnih" časopisov se čita, da se vrača boljša prosperiteta; toda žalibog, da ni to resnično. Je mogoče, da se je pričelo po nekaterih krajih nekoliko delati; kaj ker pa drugi odslavlajo delavce, tako da se je število brezposelnih le malo ali celo nič skrajšalo. To je tedaj današnja "boljša" prosperiteta. Kriza še vedno gospodareč med delavskim slojem, smo jo in jo še tudi tukaj v naši naselbini izdatno občutimo.

Ali zakaj postopajo delodajalec tako brutalno z nami? Zato, ker vidijo da delavstvo še ni organizirano ter se mora pokoriti pod jarmom verskih sekli.

In to bodle še trajalo, dokler se večina delavstva ne bo zavedalo in se postavilo v boj proti kapitalizmu. Toraj rojaki delavci na noge! Osnovajte po mestih in naselbinah delavska društva in organizacije.

V pričetku je najbolje da ustanovite "Del. Podp. Društva" ter se priključite k "Slovanski Del. Podp. Zvezi", katere sedež je v Conemaugh, Pa. — Dalje, ustanovljajte razna izobraževalna društva ter delavske konsume in delavska podjetja, da bomo vspešneje nastopili boj proti kapitalizmu in izkoriščevalcem delavstva. Danes imamo še mnogo delavcev, kateri se nezavedajo svojega pre-

žalostnega položaja, ter jih je potreba še poučiti o tem.

Najboljše sredstvo je dober delavski časopis kakor je "Glas Svobode" in drugi delavski listi, a dobro sredstvo je pa tudi podporno društvo, kjer se lahko pri mesečnih sejah poučuje o delavskem položaju.

Torej še enkrat, delavci rojaki nastopimo nelizprosen boj z vsemi dopustljivimi sredstvi proti našim izkoriščevalcem, ker le na ta način zamoremo pričakovati boljših časov. K sklepu želim vsem rojakom širne Amerike srečno novo leto, tebi "Glas Svobode" pa mnogo naročnikov. Z pozdravom: "V boj!" Ivan Rupnik.

Collinwood, O. 20. dec. 1908.

Dolgo časa že premišlujem, ko čitam v časopisih o organizacijah, o napredku socializma in svobode, kar me je napotilo da sem se dne 13. decembra t. l. tudi jaz udeležil ustanovnega shoda v Knavsovi dvorani, v Clevelandu, O. Šlo se je, kakor znano, za ustanovitev meke Jednote in mislil sem, da mora biti nekaj posebnega, ker se je delalo vse pod klobukom Nastopili so razni govorniki med katerimi so nekteri stvar prav dobro razmotrivali, kar se je splošno odobravalo in ploskalo, kot znak odobritve namena. Potem je nastopil neki bivši Hribarjev "ministr", koji je kvasil in vezal o komur mi že loca in leta premišlujemo, kako bi se domača Jednota ustanovila, tu pa pride zdravkar, koji niti Clevelandčan ni in misli, da mora vse v njegov rog trobiti. No, Vam gosp. Anton Gerdina odpustim, ker niti ne veste, da Collinwood pod Cleveland spada, a če bi v Vaš rog trobil, bi bil vse v redu tudi ako bi bil iz New Yorka.

Ne gremo naprej prečistiti Zakrajškov apostel! — Ali se še spominjate, kako ste govorili pred enim mesecem v Collinwoodu v neki privatni hiši, kjer so Vas vprašali o clevelandski zmagi? Kar ste odgovorili, ni še pozabljeno; ko bi Slovenci hoteli skupno delovati, da bi se stvar ustanovila; — "Slovenci bi že lahko kloster imeli v Clevelandu, ko bi bili zložni, potem nam škof ne more odreči lastne fare." (Oh, to pa je pač za početi! Op. ur.)

Kakor se vidi po Vaših izjavah, se Jednota ne kuje v prid ljudstva marveč za "kloster"; pa se ve da, v vašim "Vorstadtu" se vedno kaj kuha, kar pa ni za naš želoec. Sveti Tonček: Jednota, cerkev, kloster in take stvari res kažejo, da napredujemo! Cerkev na cerkev graditi z Jednotnimi denarji, potem pa eno za drugim na "bolben". Greha je dosti a tudi te odvleče en sam duhovnik; torej zadostuje eden duhovnik, pa še tisti mora biti med fanti na hrani. Ako Vi častiti Tonček se s tem ne strinjate, pa še pridem na dan. Collinwoodčan.

La Salle, Ill. decembra 1908.

V tukajšni slovenski naselbini se vedno kaj novega dogodi, toda žal, da le kaj žalostnega. Dne 19. dec. se je tukaj ponesrečil obče priljubljeni rojak Ivan Špiemiler. Ranjki je delal v tukajšnjem premogokopu in ga je imenovanega dne pri delu, ubilo. Član je bil dveh tukajšnjih podpornih društev, katere so mu priredila sijajen pogreb. Pogreba se je udeležila tudi premoganska unija in večina tukajšnjega slovenskega prebivalstva. Pokojnik zapušča zalujoče sorodnike, katerim izražam tem potom moje iskreno sožalje.

Zvonko Kovačič.

Black Diamond, Wash. dec. 1908.

Sicer nimam Vam kaj dobrega sporočiti, z delom gre tukaj bolj slabo, dela se po 3 do 4 dni v tednu. Po 12 dnevni boleznii je tukaj umrl dne 12. decembra brat Frank Semprimožnik. Kaj mu je bilo, zdravnik ni mogel dognati. Delal je v premogokopih v Roslyn, Wash. star 36 let ter zapušča ženo in 4 otroke. Pogreba so se udeležila vsa tukajšnja slov. društva katerim izreklam tem potom prisrčno zahvalo. Blaž Felician.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE v NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Oceania.....9. dec., 1908 Alice.....30. dec. '08
 Martha Washington 19. dec. '08 Laura.....13. jan. '09

"Laura in "Alice" sta nova parnika na dva vijaka. "Francesca" in "Sofie Hohenberg" sta ravnokar zapustila ladjedelnico ter sta naj-novejša in jako elegantno opremljena.

Naša pristanišča so: Za Avstrijo--TRST, za Ogrsko--REKA
 Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp Bros. & Co.,

GLAVNI
ZASTOP
ZA
AMERIKO

2 Washington St.,

New York, N. Y.

Zaloga pohištva

Dobavlja kompletne sobne oprave.
 Vedno velika izbira. Tapetniško blago in železno pohištvo.

V. KOBZINA-tu

580-582 Blue Island Ave.

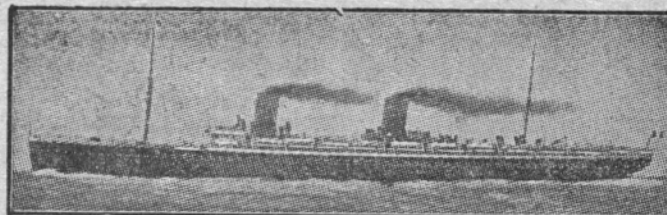
CHICAGO, ILL.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New Ycrk v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence30.000 HP La Lorraine22.000 HP
 La Savoie.....22.000 HP La Touraine20.000 HP

Chicago, nov parnik.....9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad,
 na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
 A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

VELIKANSKI DOBIČEK ZA 2c

ako pišete po cenik. Pravo grenko vino, kranjski brinjevec, tropinovec in novi "Sporty Gin", prodajam skoro polovico ceneje. — A Horwat, Joliet, Ill.

Trgovina s novodobnim obuvalom

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuval najnovejše kakovosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Banke

Dobra Unijska Gostilna,

mrzel in gorak prigrizek. : Pod vodstvom Jos. S. Štastny

650 Blue Island Ave.

Velika Dvorana za društvene in unijske seje, in druga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

WELKY'S

Restavracija in gostilna

552 Blue Island Ave.

CHICAGO

vokal Loomis in 18. ceste. Telefon Canal 1458

JOSIP REMSKO

GOSTILNIČAR

163 Reed St., Milwaukee, Wis.

se priporoča rojakom za obisk. Postreže s pristnimi pijačami in izvrstnimi smokami. Na razpolago
 KEGLJIŠČE in DVORANA

V ITALIJO

v Egipt in adrijansko morje, ter azorsko obrežje in Maderc, vse v divnih pokrajinah, kjer je zimsko podnebje kot poleti, preplujejo parniki

Cunard Line.

Društvo vstanovljeno leta 1840 (po sluje 69 let.) Velikanski novi parniki novodobno opremljeni.

CARMANIA, (trojne turbine in vijaki) največji in najlepši parobrod sveta,

CARONIA, (z dvojnimi vijaki) 666 čer. ljev dolg. in z 20.000 ton vsebinske moči.

Dva največja parnika sveta;

CARMANIA odpluje iz New Yorka 21. januarja in 4. marca.

CARONIA odpluje iz New Yorka 18. februarja 1909.

V Ozece, Madera, Gibraltar, Genova, Neapol, Aleksandrijo, Trst in Reko.

Vsi novi in novodobno opremljeni parniki
 Carpathia z 13.600 tonami
 Slavonia z 10.600
 Pomona z 10.000
 Utonia z 10.400

Vse pojasnila daje CUNARD parobrodno društvo, L. t. d.

F. G. WHITING, Mgr. West Dept.
 S. E. CORNER Dearborn in Randolph Str.
 CHICAGO.

Kakor tudi vsi lokalni agenti.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Največja zaloga raznovrstnih harmonik. Pišite po cenik.

Raznovrstne

GLASBENE INSTRUMENTE

prodaja in popravila

Josip Jiran

459 W. 18th St. Chicago, Ill.

Cleveland, Ohio.

(Za zadnjo številko prepoznajo prejeli. Op. ur.)

V nedeljo dne 20. dec. zvečer je vprizoril dramatični odsek slov. "Sokola", tridejansko šalo-igro "Čevljar baron", spisal umrl J. Alesovec. To je druga vprizoritev v letošnji sezoni. "Čevljar baron" je znana igra med Slovenci in slovi po bogati vsebini domačega humora; za kar je tudi priljubljena po vseh diletantskih odrih. Sicer se je v prvi igrala že pred dvema leti, vendar je vredna, da bi še večkrat prišla na oder.

Da je ta vprizoritev zaostajala za prvo, je bilo mač očividno, a ravno se je pričelo, da bo o sobje skrbnejše pripravljeno, jo up splaval po vodi. Izgledalo se je pod vso kritiko; a da se o vso-mesnih igralcih ne bomo lovili, je samoobsebi umevno, a hvaliti pa sploh nemoremo, da si bi nam radevolje prišla pohvala iz pod plesa, ko bi človek mogel hvaliti, kar ni hvala vredno.

Glayna stvar je kar hočemo omeniti, da je že kar navada, da se v nekem listu vsaka stvar hvali in to samo vsled tega, ker dobi dotični list naročila na tiskovine, ne da bi se premislilo, da to stvari več škoduje nego koristi. Ko je enkrat diletant pohvalen, a se zaveda, da pohvale ne zasluži, se za drugo vlogo pri prihodnji igri prav nič ne pripravi, ker si je pohvale gotov. In naj se stvar završi tako ali tako, dotični list bo pohvalil, ker mora, drugači tiskarna naročila na tiskovine zgubi. Ako bi kritik imel pred očmi le korist in napredek dramatičnega društva bi kritiziral kakor je v resnici in po ponesrečeni igri bi se dotični igralci v drugi bolj pripravili in bi ne bilo potem od nobene strani nikakega napada nja.

Gledališki oder je prišel v teku petih let toliko v veljavo, da je vprizorjenje iger postalo neobhodna potreba. Veselje do dela je tu, kritika dolžnost pa je, da bo de-je spravili dramatično umetnost od stopinje do stopinje in do vrhunca namena.

Narej kviško, nikar nazaj navzdol!

Računati se mora s tem, da se dramatična umetnost že celih pet let goji, toda vendar ni viditi nikakega napredka; v nazadovanju niti ne govorimo. To je vse edina krivda kritikov, ki imajo pred očmi le osebe in se jim hočejo priklopiti za splošno stvar ter ne pomislijo, da s svojimi neumestnimi hvalami stvari škodujejo.

Zamolčati se ne sme, da je tudi v navadi, da se od igre do igre menjava osebje in redko je, da eden deluje pri dveh igrah zaporedoma; od tod prihaja nazadovanje, ker dve osebi na nemorete storiti vse, pri najboljši volji ne. Neumestno je tudi, da se izroče ljubinske vloge otrokom z 12 leti, kakor se je to zgodilo pri "Čevljarju baronu". Dvanajstletnega otroka poročiti, in naj si bo tudi le na odru, to ne gre. To je povzročilo, da je igra zgubila vso veljavo in glede na druge očitne hibe in prenehaje posebno v tretjem dejanju.

Clevelandčan.

Opomba uredništva: Nam se vidi, da g. kritik vseeno nekoliko preostro sodi, ker na tak način bi bila vsa igra do cela za nič. Kotli- kor so nam nekatere osebe znane imamo o njih boljše misel. Gospoda kritika tudi povabimo da v prihodnje hibe označi ako name- rava stvari koristiti. Kar se tiče strankarske kritike, je to pač od sile. Kritik mora vedno stati nad vsako strankarstvo, on ne sme poznati ne prijatelja ne nasprotnika, kdor pa v prilog sebičnosti kritizira pa sploh kritik ni, tem- več — slammati mož! Se ve, v Cle- velandu je za kritika težavno sta- tišče, ker so gospodje preveč ner- vozni in stvarne kritike ne pre- nesejo, a koravno je povsem v pri- log prosvete namenjena. Schiller, Göthe, Humboldt in drugi veleumi so dajali čisto svoje duševne proizvode poprej kritikom v ro- ke, kot so jih obelodanili. Sloveči

a žal, da na slovenskih odrih ma- lo znani dramaturg in pesnik Kot- zebue, je prvo kitico svojega umo- tvora: "Detemorilka", 17 krat predelal, vzlic temu da so popred trije odlični kritiki odobravno de- lo ocenjevali.

Ko se je prvič "Detemorilka" v prisotnosti skladatelja pred- stavljala, je pri sedemnajstkrat predelani kritici:

"Hoch, die Glocken hallen dumpf zusammen,
Und der Zeiger hatt voll'brach
sein lauf;
Nun, so sei es nun, im Gottesna-
men,
Grabgefährten, brecht zum
Richtplatz auf!"

skočil raz sedeža ter zavpil:
"Sehr schlecht!"

Tako so veleumi kritiko pre- nasali in sami sebe javno kritizi- rali.

Federal, Pa. v decembru 1908
Nisem še čital, ali pa prezrl, do- pisa iz tulkajšne naselbine v pre- dalih priljubljenega lista "Glas Svobode". Se ve da tudi jaz ne- morem Vam poročati o dobrem položaju tulkajšnih naseljencev, a vendar se čitajo laskavi dopisi o tulkajšnih razmerah v kapitalistič- nih listih n. pr. v Glas Naroda. Dotičnega dopisavca vprašam, ka- ko more on trditi, da se tukaj do- bro dela, ko od 6 premogorovih samo še 2 delata in še te dva sa- mo 2 do 3 dni v tednu. To je toli- ko, da se komaj za hrano zasluži in še to samo tisti premogarji ki v kompanijskih hišah stanujejo; torej nas je tukaj še zmerom par sto brez posla.

Opisati Vam hočem tudi nekoli- ko, kakšno stališče zavzemajo na- ši rojaki na političnem polju. Svo- bodomislcev je tukaj, da jih lah- ko na eni roki sešteješ, en par bi jih še bilo, a imajo svobodo le na jeziku, ker se, kadar se gre za business, tudi klečaplazcom pri- družijo.

Žalostno je, da so naši rojaki še vedno v ozadju, posebno kadar se gre za napredek delavstva in pa delavske organizacije, to jim je deveta briga. (Žal, da je res take, a imejmo upanje, da se bodo tudi naši rojaki pričeli zavedati. Op. ur.) Znan mi je slučaj, ki se je pripetil v neki hiši tulkajšnih ro- jakov. Eden rojakov se je izrazil, da je "Unija" le na škodo pre- mogarjem. Rojak A. ga je vpra- šal, kako more to trditi, in pojas- nil sem mu, da so imeli premogar- ji, predno je unija zavladala, le 1/4 tolarja od tone, ko imajo sedaj po 1/2 tol. Pa kaj mislite g. ured- nik, da je A. za odgovor dobil?
Od navzočih klečaplazcev je bil napaden prav po kraško in tudi dotični hišni gospodar je z njimi potegnil, ako ravno je šestosolec. Lepo od njega, kaj ne?

Tudi svojim bližnjim radi po- magamo. Navedel Vam bom slu- čaj, ki sem ga sam opazoval na dan, ko je bil nam naš zaslužek izplačan. — V bližini office se je nastanila udova nekega Slovana, katerega je pred kratkem ubilo in zapustil 6 nedorastlih otrok. Pro- sila je reva za detetom na rokah milodarov! Vsi premogarji iz- vzemši, nekateri Ireev, so jo po svoji možnosti obdarovali; le ne- kaj rojakov je bilo tudi trdosrč- nih, posebno eden se je odlikoval, kateri dobro zasluži in se je baha- l z denarjem, a da bi bil siroti le en cent podaril, tega pa ne!

Še tisti večer se ga je vidilo ši- noko po cesti korakati, ter je: "Auf patrole!" A drugi dan si je pa v "božjem" hramu" mačka hladil.

Toliko za danes. Srčni pozdrav vsim čitateljem tega lista.
Opazovalec.

POZOR!

Rojakom Slovencom in Hrvatom v San Franciscu in drugim po okolici na- znanjam, da sem kupil lepo urejen

SALOON

v katerem točim pristno Californijsko vino, sveže pivo, ter imam v zalogi izvrstne smodke. — Potujočim dobra in cena postrežba s stanovanjem in hrano. Za obilen obisk se priporoča

KARL DRGANČ

591 Vermont Street, SAN FRANCISCO

NAVARNO ZNAMENJE

Jako malo ljudi postanejo žrtve, takojšnjih nevarnih bolezni. Navadno neka nejevolja se počuti pred napadom, ali vsako ostane neopaženo, ali se ga prezre. Taka nejevolja je **navarno znamenje narave**. Marebiti je bodlaj, slabost, zabasanost, onemoglost ali skoraj vedno je

POKVARJEN APETIT

kar nas opozarja na dejstvo, da tukaj nekaj ni v redu. Moder človek nikdar ne prezre opomine, vedoč provdobra, da bi iz tega lahko postala nevarna bolezen. Mogoče, da bi prošlo brez zdravil. Mi Vam želimo, da bi bili na varnem, to pa zamorete biti le ako živate

TRINERJEVO ZDRAVILNO GRENKO VINO

To zdravilo deluje hitro. Ojačuje želodec njega žleze in okrepuje živce k rednemu delovanju, in ako so rane v želodečnih žlezah jih ozdravi v najkrajšem času. Storilo Vam bode, kar nobeno drugo zdravilo na svetu ne učine. Vam bode

pospešilo dober tek,
popolno prebavljenje,
mirno spanje,
ojačilo mišice in živce,
očistilo kri,
dalo zdravo barvo,
energijo, korajžo in
popolno zdravje.

Vzdrževalo Vam bode Vašo družino močno in zdravo, zato ker se lahko daje otrokom kakor odraslim. Koristi vsakem želodcu, naj bo bolan ali zdrav. Urejuje njega delovanje in je edino želodečno zdravilo.

UPRAŠANJE. Ali ste že kedaj opazili, da so Vas nekteri trgovci prevarili, ko so Vam dajali ponarejeno "grenko vino" na mesto TRINERJEVEGA, katero je EDINO GRENKO VINO? Bodite previdni in zavrnite vse ponarejeno. Ako potrebujete zdravilni nasvet, pišite nam in naš zdravnik Vam ga bode dal brezplačno.

Rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino v vseh notranjih želodečnih boleznih, Na prodaj v lekarnah, v dobrih gostilnah in pri izdelovatelju

JOS. TRINER,

616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Podpisani naznanjam

Slovencom in Hrvatom

da točim v svoji

gostilni

zraven Atlas pivovarne razven dobre Atlasove pive **MAGNET** tudi najboljša Californijska vina ter izvrstne rakije, in sicer na

680 BLUE ISLAND AVENUE

Nadalje postrežem s prostim mrz- lem in gorkem prigriskom dopoldne in popoldne, a opoldne dajem izvrstno kosilo za 15c s kozarcem pive ali vina.

IG. F. HALLER, lastnik

J. HERMANEK

633 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Ostrige, raki, ribe in
velika zaloga konzerv

Gabriel Vouk, Edni slovenski krojač

v Chicagu: naznanja slav. občinstvu, da je pre- vzeti obrt od g. M. Erklauca, ter nakupil raznega blaga v izdelovanje novih in popravu starih ob- lekov po zmeru nizkih cenah. Se priporoča
Gabriel Vouk, 624 S. Centre Ave.
CHICAGO, ILL.

VACLAV DONAT

izdeluje neopojne pijače, so-
dovico in mineralno vodo.

756 W. 19 St. Tel. Canal 6296

17 JEWELLED RAILROAD WATCH

Patentiran navtičnik, za moške ali ženske 18K **SOLID GOLD** filled z lepo okrašenim drobnim pokrovom, derži vedno korektni čas, primerne delavcem na železnicih, **JAMČENA ZA 20 let** za prihodnjih 60 dni pošljemo to uro na vaš naslov po C. O. D. za \$8.75 in vsake trikrat, na pregled, in ako ni, kot se tu reprezentira NE **PLAČAJ NITI EN CENT.** Pomislite, da lahko plačate \$35.00 za ravno takšno uro ako jo kupite od domačega zlatarja. Posebno dobro 14k pozlačeno verižice in privezke darujemo z vsake uro. &

EXCELSIOR WATCH CO

608 ATHENAEUM BLD'G, Chicago

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM
POHIŠTVOM

616 Blue Island Avenue, Chicago

TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Kašparjeva Državna Banka,

vogal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE \$2,500,000.00

GLAVNICA . \$200,000.00

PREBITEK . \$100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

SEDAJ JE ČAS.

Zakaj ne date svojim prijateljem
DOBRE SLIKE za božično darilo.
Sedaj je čas, da si jih date narediti pri

Izkušensem fotografu

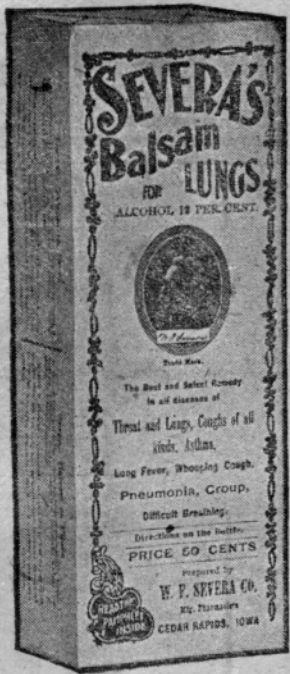
on je mož za to, in čas je sedaj, da podarite sorodnikom
in prijateljem lepe slike po nizki ceni.

391-393 Blue Island Ave., vogal 14. Place

USTANOVLJENA L. 1883 — CHICAGO — PHONE CANAL 287

Štev. 1005. - Garantirano pod "Food and Drugs" Act, dne 30. junia, 1906.

Hud Kašelj.

Ne potrebujete trpeti na sitnem in nevarnem kašju, prehlajenju, bolehnem grlu in navadnih zimskih boleznih, ker edino kar potrebujete je iti v lekarno in si kupite za 25 ali 50 centov steklenico v kateri se nahaja

Severov Balzam za pljuča.

Vsi lekarnarji ga prodajo, ker je v resnici najboljše in najzanesljivejše zdravilo za vsakovrstem kašelj, prehlad in za vse bolezni v grlu. Cena 25 in 50 centov.

Gosp. Pavel Novak, 16 Chapman st., Wilimant, Cann., nam je pisal on dan, kot sledi "Pošiljam Vam svoje srčno zahvalo za Vaš Balzam za pljuča, ker me je rešil gotove jetike. Imel sem hud kašelj, a sedaj se prav dobro počutim."

Severova zdravila so naprodaj v vseh lekarnah.

Nasvet o rabl zastonj.

Vnetje.

Oteklina, vnetje in bolečine živcev; hitra živčni ali od vnetja povzročeni revmatizem, nevralgija, nervoznost, trganje v gležnjih in bolečine take vrste bodo izginile, ako boleče prostore nanažete z mazilom, kot je

SEVEROVO OLJE sv. GOTHARDA.

Namažite boleče prostore s tem mazilom. Lahko ga vtrijete z rokami kakih deset ali petnajst minut. To se naj nadaljuje po dva ali trikrat na dan. Ovitko nemočite v Severovo Olje sv. Gotharda. To Vam bo v gotovo pomoč. Cena 50 centov.

Tonika.

Ako je vaša kri oslabela, ako so vaši prebavni organi v neredu, ako trpite na navadni slabost ali ako ste podvrženi zabasnosti, potem počnite rabiti

SEVEROV BALZAM ŽIVLJENSKI.

Oživi in okrepi kri ter deluje na prebavne organe, ker je idealna tonika. Osebe, ki so ravno ozdrvele od kake bolezni, bodo našle v tem zdravilu zdatno pomoč in okrepčilo. Može in žene ga čislajo. Cena 75 centov.

Vprašajte za Severov Almanah za leto 1909, dobite ga zastonj. VPRAŠAJTE PRI DRUGISTIH.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za moške — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove po najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave. blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Nekatere prodajalne trde, da

cena tega ali onega je za polovico ...

nižja. Mi tega ne storimo. Temveč pridite in oglejte si naše blago. V zalogi imamo najlepšo vrsto OBLEK, SLAMNIKOV, KLOBUKOV, OVRAČNIK, SRAJČ, SPODNJE OBLEKE itd. Pridite in oglejte si naše vzorce za moške obleke. Oglejte si našo zalogo OBUČE.

TEL. CANAL 1198

J. J. DVORAK & Co.
UNIOVI KREJČI a ODEVNICI

Kloboučníci a obchodníci zboží výpravným
ZAKÁZKOVÉ PRÁČE VĚNUJE SE
ZVLÁŠTNÍ POZORNOST
598-600
BLUE ISLAND AVENUE

Pozor rojaki!

Potujočim rojakom po Združenih državah, onim v Chicagu in drugim po okolici, naznanjam, da točim v svojem ravno kupljenem

saloonu "Triglav"

vedno sveže "Atlas" pivo in vsakovrstne likerje. Unijske smodke na razpolago. V nabavo vam služim popravljeno kegljico in "pool" miza. Zagotavljam solidno postrežbo in se priporočam za obilen obisk.

John Mladič

611 So. Center Ave., blizu 19. ceste, CHICAGO, ILL.

ANTON LINHARD & SON

— Pogrebniška —
Kočije za dobiti za vse priloznosti
471 W. 19th Street Chicago, Ill

Edward Pauch

— gostilničar —
663 Blue Island Avenue
CHICAGO, ILL.

GOSTILNA

SLOVENSKI DOM
NA NOVI PROSTORU

583 S. Centre Ave. vogal 18. St.

Slovinci in drugi bratje Slovani, kateri hočejo izvanredno dobro postreženi biti, naj pridejo da se prepričajo osebno. Za kar vabi s poštovanjem

Mohor Mladič

RAZNO IN DRUGO.

Izginil je iz Pulja proš in bivši drž. posl. Aldamo Zanetti, ter ba je zapustil cerkveno premoženje v največjem neredu.

Žena Leopolda Wölflinga, roj. Adamič je izpuščena iz švicarske državne zveze ter je zopet avstrijska državljanka.

Zverina v človeški podobi. V Paviji je 25letni Stefanini ubil svojo mater in 24letno sestro ter ranil dve mlajši sestri.

Slovenska Turkinja? Iz Aleksandrije poročajo, da je neka 24letna Slovenka postala Turkinja. V Aleksandrijo je prišla leta 1902. Odkod je doma?

Gospo Steinheil v Parizu, ki jo dolže, da je umorila svojega moža in predsednika Faureja, bodo izpustili, ker ji ne morejo dokazati krivde.

Rodbinska drama. V Mattighofenu je kmet Kimstatter ubil s sekuro svoje tri otroke in ženo.

Veter je odnesel bankovcev za 20.000 mark v Berlinu nekemu bančnemu služabniku. Le za 12.000 mark so jih našli nazaj.

Velika poneverba na Ruskem. V blagajni v moskovski gubernijski blagajni manjkajo trije milijoni rubljev. Državni svetnik Velski in trije drugi uradniki so pobegnili na Nemško.

Umor dveh šolskih dečkov. V Harzgerodu na Harzu sta se dva 10letna šolska dečka maščevala nad 11letno učenko, ki ju je držala, tako, da sta jo slekla, zvezala in vrgla v ribnik, kjer sta jo toliko časa držala pod vodo, da je utonila.

Zadnji Adlerjev govor v avstrijskem parlamentu je bil klasičen dokument za pravice narodov. Voditelj čeških meščanskih strank, ki so dobri prijatelji slovenskih meščanskih poslancev, so mu čestitali, ker so čutili in razumeli, da je storil tudi češkemu narodu s svojim v vsakem oziru vzornim govorom velikanstvo uslugo.

Iz Sarajeva poročajo, da je v vasi Strbei v Bosni poročnik pri takozvanih "štrafunih" poslal meko 14letno Srbkinjo. Ravnal je z njo tako zvensko, da je kmalu na to umrla. Med narodom je ta zločin vzbudil nepopisno ogorčenje, zato je vojaška uprava poslala takoj stotniško vojaštva, da je poročnika aretovala in ga izročila sodišču.

Društvo zoper kričanje. V Hannoveru je ustanovil zdravnik dr. Lessing "nemško zvezo proti vrišču", ki ima svoje glasilce: "Der Anti-Rüpel", mesečnik za boj proti vrišču, surovosti in nekulturni. Priporoča se ta list prav toplo spodnještajerskim nemčurjem in "akademskim pretepačem" v Gradcu.

Punt turških vojakov v Makedoniji. V Koprivlju so vojaki naskočili gledališče, v katerem so bili častniki ter vse razgnali z orožjem. Drugi dan je kavalerija obstipala gledališče, kjer so se utaborili puntarji. Vnel se je boj, v katerem je padel 1 častnik in 6 vojakov. Težko ranjenih je bilo 8 vojakov.

Pomiloščena srbska časnika v Bosni. Avstrijski cesar je pomiloštil srbske časnika Petra Kočika in Vazo Kondiča.

Hude obtožbe proti moskovski policiji. Preiskava je baje dognala, da je bilo v Moskvi 115 tajnih policajev v zvezi z vlomilci in roparji. Razun mestnega poglavarja so zaprli tudi šest visokih gubernijskih uradnikov. Temu policijskemu konvenciji se je dokazalo dosedaj šest roparskih umorov in nad 120 vlomov v blagajne.

Dunajska "Fremdenblatt" konstatuje, da je bil dragonec ki je prišel 6. dec. policiji pri spopadu z nemškimi nacionalci na pomoč — Slovenec. Čemu to "Fremdenblatt" konstatuje, je zagotetka, ko se vendar vedno propoveduje, da se pri vojakihi ne sme gledati na narodnost in da mora biti vojak in ničesar drugega.

Kako se kolje goska? V Starem gradu na Hrvaškem je pri kmetu Majtanu klal svinjo Anton Podplatnik. Ko je bil z delom gotov,

poklical je Majtan nekega soseda na večerjo, kjer so se prav dobro imeli. Med razgovorom je vprašal soseda Podplatnika, kako se kolje goska. Ta je prijel z eno roklo za vprašalčovo brado z drugo pa za nož ter z njegovim hrbtom, torej s topo stranjo, drgnil po sosedovem vratu. "Ne tako", rekel je ta, prijel mesarja za glavo ter mu porinil nož v grlo do držaja. Podplatnik je bil takoj mrtev. Morilca so zaprli.

Nemška lažljivost. Po nemških listih kroži vest, da sta bila nemškutarska kramarja Götzl in Reiser v Postojni napadena in oropana. Resnica je to: 3. dec. so bili na semnju v Postojni sami slovenski kramarji razen. Žida Götzla in njegovega pomagača krojača Reiserja. Zvečer so kramarji slavili godovanje gospe Franje Oblakove in se pri tej priliki spominjali tudi žrtve 20. septembra. Gospa Ivana Miklavčič in gospodična Albina Mastek sta pobirali darove za nedolžne žrtve. Ko prideta do mize, pri kateri sta sedela Götzl in Reiser, ju prvi gndu mahruji z besedami "Halt's Maul", Reiser pa reče "V gobec sum balbo." Slovenske kramarje je to tako razburilo, da so vsi planili na nesramnega žida in mu pokazali, kako hitro se pride na sveži zrak. Tudi Reiserja so ven vrgli. Drugega pa se nobenemu ni nič zgodilo in je vse pisarjenje nemških listov gola in brezstidna laž.

Vesela aretacija. Sumljivega moža, ki je brez dvoma prišel z različnimi paragrafi kazenskega zakonika že večkrat v nasprotje, je ustavil orožnik v Paternionu na Koroškem. Možakar, na polju kazenskih mostav zelo izkušen, je opozoril orožnika, da naj gre prej po puško, predno mu naznani aretacijo. Ko je prišel drug orožnik, na katerem je našel vsak gumb postavno našit, mu je natiho naznanil da sicer peš rad hodi, pa samo tja, kamor on hoče, v kraj pa, kamor ga hoče kdo imeti, pa hoče v dobi napredka in prometa le z vozom. Občinski sluga pripelje dvokolnico, na katero se spravi ptiček, in med glasnim smehom občinstva in v potu svojega obraza poriva sluga voziček čez klanec. Ko pripelje h kraju pravice, se aretiraneu prav nič ne ljubi stoniti z voza. "Vzdignite me, zakaj bi se sam trudil, zakaj pa plačujete davke, in z državljanom naj bi državni sluge ne ravnali ljubeznivo in postrežljivo!" Tako je bril morec, dokler ga državne c. kr. roke niso ljubezno posadle z vozička na mater zemljo in ga izročile pravici.

Oberdankova mati. Pred kratkem je umrla v Trstu stara 73 let mati onega Viljema Oberdanka, ki je dne 20. dec. 1882. končal svoje življenje na vislicah, ker je hotel z bombo ubiti avstrijskega cesarja v Trstu. Oberdank je bil prijatelj in vojaška sodnija ga je obsodila na smrt. Od takrat vsi irredentovci častijo Oberdanka kot narodnega mučenika. Pri pogrebu Oberdankove matere so nosili člani društva "La giovane Trieste" vence z laškimi trakovi in napisom: "I giovani Triestini alla madre di Oberdank. Bili so aretirani pri pogrebu in venec odstranjeni. Oberdankova mati je Slovenka iz Šempasa pri Gorici. Viljem je bil njen nezakonski sin, v Trstu irredentistično vzgojen. Mati se je sramovala sinovega čina.

Ravno izdan!

Severov Slovenski Almanah za leto 1909 je sedaj pripravljen za razpošiljatev. Ta kalendarček ima 64 strani na katerih so opisane zdravila in kako je ista rabiti v slučajih bolezni. Vsaka hiša bi morala imeti enega teh kalendarjev pri roki. Vprašajte za istega pri Vaših groceristih ali lekarnarjih. Dobite ga brezplačno, ako ga pa nimajo pa pišite naravnost na nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. Pošljemo ga zastonj.

Vsak slovenski delavec mora čitati "Glas Svobode"!

PREPREČEN SODNI DAN.

Živel je na Kranjskem kleparski mojster po imenu Ivan Leskovec, a mazivali so ga po domače "Spengler". Ta mojster je imel slabo navado, da se je za tedenski trud s tem odškodoval, da se je vsako nedeljo po noči, poln vinjskih duhov, ali kakor se pravi do cela "natrkan" v posteljo vlegel.

V ponedeljek je bil, kakor vsaki dan, bujen, kajti sam se ne bi bil zbudil, ker vsled mirne vesti je spal, kakor klada. Njegova boljša polovica mu je zmerom čas za vstati naznanjala z besedami: "Vstati, Ivan, vstati, je že čas!"

Vedno je "plehnati čevljar" vibogal, le ob ponedeljkih je navadno obležal in ako njegova žena ni prenehala klicati: "Ivan vstani, je že zadnji čas!" potem je izpod odeje zarenčal:

"Drži gofflo, dames naredim 'plav' (zaspani ponedeljek)."

Tako je počenjal že mnogo, mnogo let; ob nedeljah je poplaval, namesto da bi v cerkev šel, tudi strašno gromenje župnika ni nič kmotnilo, ko mu je zabičeval, da takemu brezbožnemu človeku, kot je on, ne da vodne cevi pri cerkvi popravljati. Nič ni pomagalo. Ob nedeljah pozno po noči je hodil slej ko prej domu z razbitim nosom, koji se je svetil kot žareče spajalo, ter kot da od kanaanjske ženitve prihaja. Redno je potem ob ponedeljkih renčal, na klic njegove žene: "Ne odpiraj gofflo tako široko, dames naredim 'plav'!"

Zopet je bila nedelja in bolj natrkan kot drugokrat, se je ponoči Ivan v posteljo zvalil. Imel je posebno bogati teden za seboj, kakoršnih ni pogostoma bilo, kajti imel je veliko in raznega cerkvenega popravila.

Materi božji je zavrtal v prsi nov plehnati meč, sv. Ivanu, njegovemu patronu je gloriozo z likanim papirjem osnažil, da se je svetila, in sv. duhu, v podobi goloba, kateri je bil nad leco pritnjen je kositraste moje znavnal.

S posebnim zadoščenjem je sv. Petru, luknjo v palcu na nogi zvaril, katero so stare ženske z jeziki izvotile. Tu je moral zakovico v peroti arhangelja Gabrijela zabiti, tam je odrgnil rjo raz golode sv. Florjana. Na stranskim žrtveniku je paradil na novo z povlakom namazal in jabolka na drevesu spoznanja prešel, dal je z povlakom levemu izdajalcu prijaznejši obraz, pritrdil je grešnici Magdalen predpasnik in zaslužil si je s takim delom lepe denarce.

"Klepar na deželi mora za vsako delo prijeti". To je bil naveden odgovor, ako ga je kdo vprašal, kako da stvari dela, katere v njegovo obrt ne spadajo.

Samo za obžaljevanje je bilo, da ni denar, katerega je raje zapil, v boljše namene obrnil, kot na primer: za rešitev svoje grešne duše, milodare, maše itd.

Tisto nedeljo, ko je Ivan izvanredno pijan domov prišel, vršila se je burna seja v nebeškem državnem zboru, katere so se videležli vsi arhangelji, angelji-varuhi, in drugi angelji brez uradnega oddelka. Na dnevnem redu je bil "sodnji dan." Bile so dve stranke med arhangelji in angelji-varuhi. Prva stranka je bila za, a druga proti razpadu sveta. Bog-oče je bil sicer odločno nasproten toda ko nečno se je dal od arhangeljev pregovoriti, da prihodnji ponedeljek svet uniči. A pristavil je pogoj, da angelj, kateri je postavljen za prirednika razpada sveta, v petih minutah vse pokonča, nasprotno mora pogibelj izostati.

Bili so vsi s pogejem zadovoljni, ter izvolili arhangelja Gabrijela za soditelja, ker je bil že vajen takih stvari izza časa, ko je Adam in Evi paradil razdjal.

Potem so večni sodni stol pripravili, tehnično grehov osnažili, da se je lepo svetila, zapisnike na mizo položili in vsih sedem nebes prezračili.

V peklu so brzojavno naznanili, da naj bojo pripravljeni na izdaten pmarstek.

Sv. Peter je na nebeška vrata žico pritrdil, da mu ne bo treba

vedno odpirati in zapirati, pri takšnem navalu morajo vrata na stečaj odprta biti in tako jih je nameraval z žico h kakšni zvezdi privezati.

Ponedeljek je prišel, koji je bil določen za pogibelj sveta in že se je čul grozni vrišč v svetovnem prostoru, kateri se je pričel polagoma cepiti.

Na postaji zobate železnice vodil v nebesa, je bila strašna gnječa, vozovi niso zadoščali in bilo je vse, kakor je na "južni železnici".

Mlažše duše so šle po nebeški lestvici, natančno po programu, je bilo povsodli slišati tuljenje in škripanje s zobmi, kolikor so jih ljudje imeli.

Najlepše so imeli muzikanti. So li bili pridni ali zlobni, vsi so prišli v nebesa in še celo taki, ki so smrtni greh nad sabo imeli; samo da so znali na "trombo" bučiti! To je moralno tako biti, ker gosp. prirednik arhangelj ni hotel proskovanje državnih namestnikov Kristovih osmešiti.

Med bučenjem tromb se je razločno slišalo tuljenje in škripanje pristnih in ponarejenih zob.

Že so tri minute minule in arhangelj je postajal nervozen, kar so se kmonečno tudi grobovi odpirali in začeli mrtveči iz njih laziti. Zaznamki so bili prav slabi in duše so veliko časa zgubile, ker so za pot v nebesa popraševale.

Četna minuta se je bližala.

Eze penast je prirednik duše prigajal, katere so se mudile in po razglednicah o pogibelju sveta, popraševale.

Anhangelj se je neskončno jezil čez malobrižnost te tolpe, ki si niso drugzega želeli na takem važnem dnevu, kot razglednice.

Konečno so bili vsi zgoraj. Angelji-varuhi so avstrajno pomagali in vse je kazalo, da je arhangelj Gabrijel nalogo vrlo dobro pogodil, nakar prijavi evidenčni uradnik nebes, da še enega manjka, in sicer kleparja-Ivana!

Prestrašeno poskoči kviško arhangel, da si je levo perot nekoliko zvil.

"Toda Poljska še ni zgubljena!" je zaklical in drgnil skupaj dva oblaka, da se je zablistalo ter se vsedel na blisk in na zemljo zdrknil. Vražja stvar! Tukaj je vidil pijanega kleparja, koji je ravnodušno smrče v postelji ležal, a angelj je k postelji stopil in glasno zaklical:

"Vstani, Ivan, vstani že je zadnji čas!"

Toda naš mojster misleč, da ga žena kliče, nejevoljno zarohni:

"Drži gobee, jaz naredim dames 'plav'!"

"Redniki, srda iz sebe, mu je kar sapo zaprlo. Taksi odgovor! Njemu, arhangelju! En klepar! Celih 30 sekund je minulo, predno je arhangel Gabrijel k sebi prišel. Tu se je mebo v najlepši svetlobi razsvetlilo; naenkrat stršanski pok in razdrapanje zemlja je bila zopet v njenih tečajih. Določenih pet minut je bilo minulo. Vničenje sveta je preprečil — klepar. Ne vede za njegovo velikanško dejanje, s kojim je sodnji dan odložil in delal v postelji "plav" kjer se mu je sanjalo, da arhangelj pri postelji stoji in se mu zahvaljuje, ker mu je tako lepo zvito perotnico pritrdil. — Njegova žena, prišedša iz prodajalne je strme čula, ko je klepar na arhangeljevo zahvalo odvrnil: "O, prosim, nikake zahvale, nikake zahvale, gospod arh. . . ." "Lump!" je zaupila razkačena žena. "Vstani je že zadnji čas!"

"Drži gofflo, dames je sodnji dan, jaz naredim 'plav!' je bil odgovor.

WM. BRUNSHMID,

708 So. 10. St., Minneapolis, Minn.

IZ STARE DOMOVINE.

Dnevnik za Sp. Štajersko. V Celju prične z novim letom izhajati dnevnik kot glasilo "Narodne stranke". List bo izdajala "Narodna založba". Kakor čujemo, se bo novi dnevnik imenoval "Domovina".

Vseučilišče za Bosno. Minister baron Burian dela baje z vso vmejo za ustanovitev vseučilišča v Sarajevu. Izpiti iz nekaterih predmetov na tem vseučilišču bodo imeli veljavo tudi za Avstrijo.

Ubil je 10. dec. čevljar Šurina v Lipi svojo ženo, ki ga je prišla klicat v gostilno. Šurina je ženo podrl na tla in je toliko časa bil po nji, da je bila mrtva. Ubijalec so orožniki izročili sodišču.

Nesreča. Te dni je šel na Prepetnem pri Št. Viški gori na Gorškem 34letni Peter Biček po vodo k bližnji jami. Ker ga precej časa ni bilo nazaj, ga je šel iskat njegov oče in ga našel mrtvega s polno brento vode na hrbtu. Soudrščilo se mu je bilo in ja padel na trebuh v vodo.

Slovenski učitelji, ki so dolga leta zvesto služili — lahko bi se reklo: tlačanili — liberalni stranki so spričo ponovnih protiučiteljskih mastopov strankinega vodstva sklenili, da izstopijo iz liberalne stranke.

Cesarska 60letnica v Ljubljani. Praznovanje je vzbudilo spomin na nesrečne ranjence, na mrtve, na kruto kaznovane. Peto se je po ljubljanskih ulicah: "Hej Slovani!", "Naprej zastava Slave", "Uboji, u boji". Sreča, da niso zahrbtno priletele zopet kroglice, kar je marsikdo zopet pričakoval. Župan je miril, da se vkljub velikanski demonstraciji ni zgodil noben izmed.

Na vislice obsojen je bil v Trstu 24 letni Korijanič. Imel je z nekim dekletom otroka; sodnija ga je obsodila na 4 K mesečnega plačila. To je bilo močno preveč. Vtihtopil se je v hišo, vzal denarčka iz zibeljke, ga nesel v klet in držal v vodi, dokler ni bil mrt. Porotniki so brezsrčnega detomorilca na vislice obsodili.

Milijone akrov državne zemlje zastonj.

Vsakdo dobi "homestead", 160 akrov kmetijske zemlje zastonj. Kupiti zamoreš do 320 akrov izvrstne šolske zemlje v Texasu po \$2.00 akre, na 40 letno plačilo. Obsežna slovenska knjiga, ki opisuje vso to zemljo, te podučuje kako jo dobiti, stane le 75 centov po Money Order. Opisuje kmetijstvo in vsebuje načrt in opis nameravane slovenske naselbine Slovenija. Knjiga ne govori o nekaj negotovim; ž njo dobiš zastonj farmo, vredna najmanj \$1600. Knjig izšlo 1000, polovica je prodanih; požuri se, v par dneh bodo pošle.

Prodajem farne v Minnesoti, kjer kmet bogati. Preskrbam "homestead", irigirano zemljo, farmo, vinograd, in gozd v kateri državi hočeš. V Texas je zemlja od \$10.00 naprej.

WM. BRUNSHMID, 708 So. 10. St., Minneapolis, Minn.

Tri stvari.

Svetovno znani govornik Beecher, je svoječasno rekel, da človek potrebuje tri stvari v ohranitev zdravja, in sicer hrano, spanje in delo. In ako pregledamo vse tri stvari, vidimo da je bistveno najpotrebnejše iz med vseh teh treh hrana; in sicer radi tega, ker brez nje nemoremo delati in ne spati. Pri vsem tem pa je naš trden namen ohraniti si slast in redno prebavljanje. Torej kakor hitro imamo slabo slast in neredno prebavljanje rabimo naj Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. Ono uredi prebavne organe in jih primora k rednemu ter vpešnemu delovanju in ojači živce. Pomaga pri vsih želodčnih boleznih in prebavnih nerednostih.

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 616—622 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER

Če trpite na revmatizmu ki vam povzroča večno bol, poskusite **Pain-Expeller.**

Dr. Richterjev

Ozdravel vas bo v kratkem — in če se boste z njim drgnili boleče dele jutraj in zvečer, vas ozdravi popolnoma. Hranite eno steklenico tega leka vedno v hiši. Zdravilo je dobro za revmatizem, vnetje, ohromelost, zaprtje, bolečine v bedrih in na členkih, zobobol in nevralgijo. V vseh lekarnah po 25 in 50c. Pazite na sidro na steklenicah.

F. Ad. Richter & Co.
215 Pearl St. NEW YORK.

GOTOVO ZA VAS

Jesenske obleke so došle, oglejte si jih na oknu in v prodajalni. Obleke in suknje naj-novejšega kroja po primerno niskih cenah vpoštevaje kakovost blaga. Od.....

\$7.50 do \$25.00

Schultzner CLOTHING CO.

se dobi najboljše. Kupite pri nas si prihranite denar.

577-579 BLUE ISLAND AVE.

J. BERNARD TRADE MARK

PURE CALIFORNIA WINES & BRANDIES

Jos. Bernard

620 Blue Island Ave. CHICAGO ILL.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER | MAGNET | GRANAT

Razvaža piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Zimska razprodaja možkih oblek in sukenj

Najboljše blago po najnižjih cenach

Možke suknje po	-	\$ 7.50 do \$10.00
Možke suknje po	-	12.00 do 15.00
Možke suknje po	-	18.00 do 20.00
Možke suknje po	-	25.00 do 30.00
Suknje za dečke po	-	3.50 do 10.00

Yondorf Bros

BLUE ISLAND AVE. vogal 14. cesta